

ZÁRÓDOLGOZAT

Bakó Zsuzsanna

2024

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Budai Campus
Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet Bizalmi vagyonkezelő /
Bizalmi vagyonkezelő szakközgazdász szakirányú
továbbképzés**

**A csődeljárás, felszámolás, végelszámolás bonyolítása,
következményeinek elemzése, értékelése, valamint
számviteli teendői**

Belső konzulens: Dr. Tóth Márk egyetemi docens

Belső konzulens intézete/tanszéke:

Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet,

Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Készítette: Bakó Zsuzsanna

1. TARTALOMJEGYZÉK

1.	TARTALOMJEGYZÉK.....	3
2.	BEVEZETÉS.....	5
3.	VÉGELSZÁMOLÁS.....	5
3.1.	A végelszámolás megindítása.....	6
3.2.	A végelszámoló személye.....	7
3.3.	A végelszámoló feladatai.....	8
3.4.	A végelszámolás befejezése.....	10
3.5.	Az egyszerűsített végelszámolás.....	11
4.	CSŐDELJÁRÁS.....	13
4.1.	A csődeljárás megindítása.....	14
4.2.	Ideiglenes fizetési haladék.....	16
4.3.	Egyezségi tárgyalás a hitelezőkkel, a fizetési haladék meghosszabbítása.....	18
4.4.	A vagyonfelügyelő.....	19
4.5.	Csődegyezés.....	20
5.	A FELSZÁMOLÁSI ELJÁRÁS.....	21
5.1.	A felszámolási eljárás megindítása.....	22
5.2.	A felszámoló, jogai és kötelezettségei.....	24
5.3.	Egyezés a felszámolás során.....	26
5.4.	A felszámolási eljárás befejezése.....	27
5.5.	Egyszerűsített felszámolás.....	28
5.6.	Érvénytelenség a felszámolási eljárásban.....	29
6.	A CSŐDELJÁRÁS, FELSZÁMOLÁS, VÉGELSZÁMOLÁS SZÁMVITELI FELADATAI.....	30
6.1.	A végelszámolás számviteli feladatai.....	30
6.1.1.	Számviteli feladatok a végelszámolás megindításakor.....	30
6.1.2.	Számviteli feladatok a végelszámolás időszaka alatt.....	31
6.1.3.	Számviteli feladatok a végelszámolás befejezésekor.....	34
6.1.4.	A vagyon kiadása.....	36
6.2.	A csődeljárás számviteli feladatai.....	37
6.3.	A felszámolási eljárás számviteli feladatai.....	37
6.3.1.	Számviteli feladatok a felszámolás megindításakor.....	38
6.3.2.	A felszámolási eljárás számviteli feladatai.....	38

6.3.3.	Közbenső felszámolási mérleg.....	42
6.3.4.	Közbenső felszámolási mérleg.....	43
6.3.5.	Kimutatás a bevételek és költségek alakulásáról	44
6.3.6.	A vagyonfelosztási javaslat	44
6.3.7.	Felszámolási eljárás befejezése az adós megszűnése nélkül.....	45
7.	FORRÁSOK, IRODALOMJEGYZÉK.....	46

2. BEVEZETÉS

Összefoglaló néven a csőd-, felszámolási- és végelszámolási eljárást megszüntetési eljárásoknak nevezzük.

A végelszámolási eljárás során a nem fizetéképtelen cég a jogutód nélküli megszűnést elhatározza úgy, hogy a hitelezőit kielégíti.

A csődeljárás olyan eljárás, amelynek során az adós - a csődegyezség megkötése érdekében - fizetési haladékot kap, és csődegyezség megkötésére tesz kísérletet.

A felszámolási eljárás esetén a fizetéképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők e törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.

A megszüntetési eljárások **tárgya** a gazdálkodó szervezet/cég minden vagyona, amellyel a csőd- vagy a felszámolási eljárás, illetve a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, és az a vagyon is, amelyet az eljárás folyamata alatt szerez.

Alanya az személy, aki a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel üzletszerű gazdasági tevékenység folytatásra jött létre.

3. VÉGELSZÁMOLÁS

Amennyiben egy gazdasági társaság – vagy a törvényben erre kijelölt egyéb jogi személy – gazdálkodása, illetve helyzete nehezzé válik, gazdasági környezete megváltozik a tulajdonosok dönthetnek a végelszámolást mellett. A végelszámolás általában az adott gazdálkodó szervezet jogutód nélküli megszüntetésével jár együtt, ugyanakkor a társaság tulajdonosai, egyéb esetben az alapító megváltoztathatja ezt a döntését, és elhatározhatja a működés további folytatását.

A végelszámolási eljárást a 2006. évi V. tv. VIII. fejezet 94-115/A. § szabályozza. Miszerint a ha a cég nem fizetéképtelen, és a cégre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz, a cég legfőbb szerve elhatározhatja a jogutód nélküli megszűnést.

A nem peres jogi eljárásban *hatáskörrel* a cég székhelye szerinti cégbíróság rendelkezik, a végelszámolás *alanya* a cég, a végelszámolás *tárgya*, amellyel a cég a végelszámolás kezdő időpontjában rendelkezik, továbbá az a vagyon, amelyet ezt követően a végelszámolás folyamata alatt szerez.

3.1. A végelszámolás megindítása

Végelszámolásra a cég **legfőbb szervének** elhatározása alapján kerülhet sor, aki határozatot hoz a cég jogutód nélküli megszűnéséről, és a végelszámolás elrendeléséről.

Nem határozható el a végelszámolás a cég fizetésképtelenségét megállapító végzés kézhezvételét követően, továbbá, ha a büntetőügyben eljáró bíróság vagy ügyész a céget, illetve a cégbíróságot arról értesíti, hogy a céggel szemben büntetőjogi intézkedés alkalmazására kerülhet sor.

A határozatban dönteni kell a cég jogutód nélküli megszűnéséről, a végelszámolási eljárás lefolytatásáról, a végelszámolás kezdő időpontjáról, a végelszámoló személyéről, díjazásáról, a cég vagyoni részesedésével működő jogalanyok, valamint a részvételével működő alapítvány vagy egyesület sorsáról. A végelszámolás elrendelése és a végelszámoló megválasztása a létesítő okirat módosítását nem igényli.

A végelszámolás kezdő időpontja a jogutód nélküli megszűnésről rendelkező határozatban megállapított időpont, ami nem lehet korábbi, mint a határozat kelte. Ezzel az időponttal a cég **vezető tisztségviselőjének megbízatása megszűnik**, ettől az időponttól a cég önálló képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselőjének a végelszámoló minősül.

A korábbi vezető tisztségviselő feladatai: A végelszámolás kezdő időpontját követő 30 napon belül a cég korábbi vezető tisztségviselője

- elvégzi mindazon feladatokat, melyeket számára a számviteli, az adóügyi vagy egyéb jogszabályok előírnak, és ezeket az okiratokat, valamint a cég iratanyagát a végelszámolónak legkésőbb a végelszámolás kezdő időpontjától számított harmincadik napon átadja,
- a folyamatban lévő ügyekről a végelszámolót tájékoztatja,
- a nem selejtezhető és titkos minősítésű iratokról iratjegyzéket készít, és azokat, valamint az irattári anyagokat a végelszámolónak átadja,
- a végelszámolás megindításáról a munkavállalókat, szakszervezeteket, az üzemi tanácsot (üzemi megbízottat) haladéktalanul tájékoztatja.

A volt vezető tisztségviselő felelőssége: A feladatok, illetve határidők elmulasztásából vagy nem megfelelő teljesítéséből eredő károkért a polgári jog általános szabályai szerint kártérítési felelősséggel tartozik, mulasztása esetén a végelszámoló vagy a cég hitelezője kérelmére a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében a korábbi vezető

tisztviselőt 100 000 Ft-tól 900 000 Ft-ig terjedő, ismételten is kiszabható pénzbírsággal sújtja.

3.2. A végelszámoló személye

A legfőbb szerv végelszámolóvá bárkit megválaszthat, ha az a vezető tisztviselővel szemben támasztott követelményeknek megfelel, és a megbízatást elfogadja. Végelszámolóvá a feladat ellátására alkalmas jogi személy is választható. A jogutód nélküli megszűnését elhatározó cég a végelszámoló megválasztásakor a végelszámoló díjazásáról, illetve a feladat ellátásának ingyenességéről is rendelkezik.

Annak a gazdasági társaságnak a végelszámolásában, amelyben az állam társasági részesedést örökölt, a végelszámolói feladatok ellátásával a Cstv. 66. §-a szerinti állami felszámoló is megbízható.

Amennyiben a végelszámolás alatt álló cég felszámolás alá kerül, és megállapítható, hogy a végelszámoló alapos ok nélkül késlekedett a felszámolási eljárás kezdeményezésével, vagy nem tett meg mindent a hitelezők veszteségeinek csökkentése, illetve a környezeti károk mérséklése a kármentesítés érdekében vagy egyes hitelezőket mások rovására előnyben részesített, a felszámoló vagy a hitelezők keresetére a bíróság arra kötelezi a végelszámolót, hogy a cég vagyonához a *károkozás* összege mértékéhez igazodó tőke-hozzájárulást teljesítsen. A bíróság ebben az esetben a végelszámoló díját részben vagy egészben megvonhatja.

A legfőbb szerv dönt a végelszámoló visszahívásáról és új végelszámoló kijelöléséről is. Ha a végelszámoló meghalt, vagy jogutód nélkül megszűnt, illetve, ha a végelszámolással együtt járó feladatok ellátására más okból képtelenné vált, és ennek bekövetkezésétől számított hatvan napon belül az új végelszámoló megválasztása nem történt meg, a cég bármely tagja (részvényese) vagy hitelezője a cégbírósághoz fordulhat annak érdekében, hogy a cégbíróság a végelszámoló megválasztása érdekében a legfőbb szerv ülését hívja össze, vagy a kérelmezőt erre jogosítsa fel.

3.3. A végelszámoló feladatai

A végelszámoló a végelszámolás megindítását 15 napon belül változásbejegyzési kérelemben köteles bejelenteni a cégbíróságnak, amiről a Cégbíróság végzést hoz, és a Céglönlönyben közzétesz.

A végelszámoló végelszámolási nyitó mérleget készít, és ha azt állapítja meg, hogy a cég vagyona a hitelezők követeléseinek fedezetére nem elegendő, továbbá, ha a tagok (részvényesek) a hiányzó összeget harminc napon belül nem fizetik meg, haladéktalanul köteles felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelmet benyújtani.

Ehhez a legfőbb szerv hozzájárulására nincs szükség, de a legfőbb szervet a felszámolás kezdeményezéséről haladéktalanul tájékoztatnia kell.

A végelszámoló a végelszámolás során a cég vagyoni helyzetét felméri, követeléseit behajtja, tartozásait kiegyenlíti, **jogait érvényesíti** és kötelezettségeit teljesíti, gondoskodik a cég vagyonának megóvásáról, vagyoni eszközeit pedig szükség esetén értékesíti, az értékesítésre nem kerülő vagyon megőrzéséről gondoskodik.

A hitelezők kielégítése után fennmaradó **vagyont** a cég tagjai (részvényesei) között pénzben vagy természetben felosztja és a cég működését megszünteti.

A végelszámoló jogosult a cég által kötött szerződéseket azonnali hatállyal **felmondani**, vagy ha a felek egyike sem teljesített szolgáltatást, a szerződéstől elállni. Azonban a végelszámoló nem gyakorolhatja az azonnali hatályú felmondás, illetve az elállás jogát a természetes személynek - a szolgálati lakás és garázs kivételével - lakásra fennálló bérleti szerződése, az iskolával vagy a tanulóval a gyakorlati képzés szervezésére kötött szerződése, a munkaszerződések, a nem gazdasági tevékenységgel összefüggő kölcsönszerződés, a szövetkezeti tag vállalkozás jellegű jogviszonyával összefüggő szerződés, valamint a kollektív szerződés tekintetében.

A **cég hitelezői** a követeléseiket a végelszámolás megindításának közzétételét követő 40 napon belül jelenthetik be a végelszámolónak. A bejelentés elmulasztása vagy késedelmes teljesítése nem jár jogvesztéssel, de a zárómérleg és a vagyonfelosztási határozat elfogadását követően hitelezői igényt már csak a megszűnt cég tartozásaiért történő helytállásra vonatkozó szabályok szerint lehet érvényesíteni.

A végelszámoló a hitelezői igénybejelentési határidő elteltét követő 15 napon belül a követelésekről jegyzéket készít, ezen belül külön kimutatja az elismert és a vitatott hitelezői igényeket.

A *vitatott hitelezői igények* hitelezőit a végelszámoló a követelésük ilyen minősítéséről hitelezői igénybejelentési határidő elteltét követő negyvenöt napon belül értesíti. A cég tagja, hitelezője, illetve az, aki a jogi érdekét valószínűsíti, törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezhet a cégbíróságnál, ha azt észleli, hogy a végelszámoló ezen értesítési kötelezettségét nem teljesítette. Az a hitelező, akinek bejelentett követelését a végelszámoló vitatja, igényét a végelszámoló értesítésének kézhezvételétől számított harminc napos határidőn belül a bíróság előtt perben érvényesítheti, ennek megindítását a végelszámolónál igazolnia kell.

Akkor, ha a végelszámolás a megindításának évében nem fejeződik be, a végelszámoló a számviteli törvényben meghatározott üzleti évenként köteles elkészíteni a **számviteli törvény szerinti beszámolót és az adóbevallást** annak feltüntetésével, hogy a cég végelszámolás alatt áll. A végelszámolás kezdő időpontját követően a végelszámoló évente tájékoztatót készít a legfőbb szerv és a cégbíróság részére, melyben be kell mutatnia a végelszámolás alatt álló cég helyzetét, annak okát, hogy az eljárás befejezésére miért nem került még sor, továbbá tájékoztatást kell adnia az eljárás befejezésének várható időpontjáról is.

A végelszámoló jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása miatt a sérelmet szenvedett fél a tudomásszerzéstől számított 30 napon belül, de legfeljebb az intézkedéstől vagy a mulasztás bekövetkezésétől számított 60 napon belül a cégbíróságnál **végelszámolási kifogással** élhet. Akkor is végelszámolási kifogásnak van helye, ha a végelszámoló a cég bármely hitelezőjének kérésére a hitelezői igénybejelentés határidejének lejártától számított 60 napon belül nem ad tájékoztatást arról, hogy követelését elismeri-e, illetve, hogy a kifizetés mikorra várható.

A *cégbíróság* a végelszámolási kifogás felől - a végelszámoló észrevételének beszerzését követően - soron kívül határoz. Ha a kifogás elbírálása során a felek meghallgatása vagy bizonyítás felvétele szükséges, a cégbíróság a kifogásolt intézkedés végrehajtásának felfüggesztését is elrendelheti. Amennyiben a cégbíróság a végelszámolási kifogást *megalapozottnak* találja, a végelszámoló intézkedését megsemmisíti és az eredeti állapot helyreállítására kötelezi, vagy - ha ez lehetséges - az eredeti állapotot határozatával helyreállítja.

Ha a végelszámoló a végelszámolási kifogásnak helyt adó jogerős bírósági végzésnek nem tesz eleget, a cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében összehívja a cég legfőbb szervét új végelszámoló megválasztása céljából. Ha a cég a cégbíróság határozatában foglaltakat nem teljesíti, a cégbíróság a felszámolók névjegyzékéből másik végelszámolót rendel ki.

3.4. A végelszámolás befejezése

A végelszámoló a végelszámolás befejezésekor elkészíti és – a cégnél működő felügyelőbizottság vagy más ellenőrzésre feljogosított szerv, illetve könyvvizsgáló jelentésével együtt – a legfőbb szerv elé terjeszti jóváhagyásra:

- az adóbevallásokat,
- a számviteli jogszabályokban előírt, a végelszámolásához szükséges dokumentumokat,
- a vagyonfelosztási javaslatot, amelyben a végelszámoló díjának mértékére is indítványt tesz,
- a cég vagyoni részesedésével működő jogalanyok, illetve a részvételével működő egyesületek, alapítványok sorsára vonatkozó javaslatot,

A hitelezők kielégítése után fennmaradó vagyonnak a tagok közötti természetbeni felosztása esetén a vagyonelemek értékét a **vagyonfelosztási javaslatban** kell meghatározni. Amennyiben a cég tagjai valamely vagyonelemet a tudomásuk ellenére a piaci értékénél alacsonyabb értékkel fogadtak el, a vagyonfelosztás ilyen hibájából eredő fizetési kötelezettségekért *egyetemlegesen* felelnek.

A legfőbb szerv az előterjesztett iratok, illetve a **vagyonfelosztás tárgyában határozatot** hoz, amelyben dönthet a jogok engedményezéséről és a kötelezettségek átruházásáról, illetve a cég tartozásának más által történő átvállalásáról is.

A végelszámoló köteles gondoskodni a cég **iratanyagának elhelyezéséről**. Az ezzel kapcsolatos költségeket és a megszűnés utáni iratőrzés költségeit a vagyonfelosztási javaslatban fel kell tüntetni. A cég iratanyagának elhelyezésére egyebekben a Cstv. erre vonatkozó szabályai megfelelően alkalmazandók.

Az előzőekben felsorolt iratok jóváhagyása és a vagyonfelosztási határozat elfogadása után a legfőbb szerv dönt a felosztott vagyon kiadásának időpontjáról, amelynek lebonyolítására a végelszámoló köteles. A vagyon kiadására nem kerülhet sor a cég **törlésére vonatkozó végzés** meghozatalát megelőzően.

A végelszámoló által benyújtott, a cég törlésére irányuló kérelem illetékmentes, és a cég törlését tartalmazó végzés közzétételéért közzétételi költségtérítést nem kell fizetni. A kérelemhez az arra vonatkozó határozatot, a vagyonfelosztási javaslatot, a számviteli jogszabályokban előírt iratanyagot kell csatolni.

Ha a cég törlésére irányuló kérelem benyújtása három éven belül nem történik meg, **kényszertörlési eljárás** lefolytatására kerül sor. A felszámolás **elrendelésével** pedig a folyamatban lévő végelszámolás megszűnik.

Amennyiben a cég értékpapírt bocsátott ki, a cégbíróság a cég törlését elrendelő határozat jogerőre emelkedését követően haladéktalanul értesíti a központi értéktárat a gazdálkodó szervezet által kibocsátott értékpapírok érvénytelenítése érdekében.

A végelszámolást **nem lehet addig befejezni**, amíg a cégnek olyan ismert követelése vagy tartozása áll fenn, amelyről a vagyonfelosztási határozatban nem rendelkeztek, továbbá a büntetőügyben eljáró bíróság határozatának jogerőre emelkedéséig, illetve az e határozatban alkalmazott büntetőjogi intézkedés végrehajtásának befejezéséig a cég nem törölhető. Amennyiben a céggel szemben hatósági vagy bírósági eljárás van folyamatban, a végelszámolás befejezésére csak akkor kerülhet sor, ha az adott eljárás megszűnt, vagy a cég a fél személyében bekövetkező változás miatt az eljárásnak többé nem alanya.

A cég törlésére irányuló kérelem cégbírósághoz történő benyújtásáig a legfőbb szerv - a végelszámolás folyamata alatt - elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a **cég működésének tovább folytatását**.

3.5. Az egyszerűsített végelszámolás

A cég végelszámolása egyszerűsített módon történhet, ha cég a számvitel tv. szerinti könyvvizsgálatra nem kötelezett, és végelszámolása kezdő időpontjától számított 150 napon belül a végelszámolást befejezi.

Egyszerűsített végelszámolás esetén **végelszámoló választására nem kerül sor**, a végelszámolót terhelő feladatokat a cég vezető tisztségviselői látják el.

A cég az egyszerűsített végelszámolásának megindítását az adójogi szabályoknak megfelelően jelenti be az állami adó- és vámhatósághoz. A cégbíróság az adóhatóság elektronikus értesítése alapján automatikusan jegyzi be a cégjegyzékbe a cégnévnek (rövidített névnek) végelszámolásra utaló toldattal való módosítását és az egyszerűsített

végelszámolás kezdő időpontját, és automatikus intézkedéssel a Céglőzönyben közlemény tes közzé az egyszerűsített végelszámolás megindításáról.

Az egyszerűsített végelszámolásra a végelszámolásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel.

Amennyiben a legfőbb szerv vagy az egyéni cég tagja az egyszerűsített végelszámolás megszüntetését és **a cég működésének folytatását** határozta el, a cég a határozat meghozatalától számított nyolc napon belül köteles ezt az adóhatóságnak bejelenteni, amelyről az adóhatóság a cégbíróságot elektronikus úton értesíti.

Az egyszerűsített végelszámolás befejezését a cég – az egyszerűsített végelszámolás lefolytatására nyitva álló határidő alatt – az adóhatóságnak jelentheti be, amelyről az adóhatóság elektronikus úton értesíti a cégbíróságot. Az adóhatóság a cég bejelentésétől számított harminc napon belül elektronikus úton értesíti a cégbíróságot, ha a cég törlésének adóigazgatási és társadalombiztosítási szempontból akadálya nincs. A cég az adóhatósági bejelentéssel egyidejűleg köteles elektronikus úton, az E-ügyintézési tv.-ben és végrehajtási rendeleteiben meghatározott módon megküldeni a cégbíróság részére az elfogadott vagyonfelosztási javaslatot és határozatot. A vagyonfelosztási javaslat határozat kizárólag a jogszabályban meghatározott iratminta megfelelő kitöltésével készíthető el.

Az értesítés és a cég általi iratbenyújtás megtörténte esetén **a cégbíróság törli** a céget a cégjegyzékből.

Az egyszerűsített végelszámolás helyett a cég **köteles a végelszámolásra vonatkozó általános** szabályok szerint eljárni, ha

- a cég a végelszámolás során valamely hitelező igényét vitatja, ideértve azt is, ha a hitelező a vitatott igénye miatt a cég ellen peres eljárást indít,
- végelszámolási kifogással kapcsolatos eljárás van folyamatban, vagy
- az egyszerűsített végelszámolás lefolytatására nyitva álló határidő egyébként eltelt.

A cég e körülmény valamelyikének bekövetkeztét követő hatvan napon belül köteles végelszámolót választani és változásbejegyzési kérelmet benyújtani. Ha e kötelezettségét a cég nem teljesíti, a cégbíróság automatikus végzéssel az egyszerűsített végelszámolás kezdő időpontját követő kettőszáztizenegyedik napon a végelszámolás befejezését a cégjegyzékbe bejegyzi, a cégnévből a végelszámolásra utaló todatot törli. Az egyszerűsített végelszámolás befejezésének napja az egyszerűsített végelszámolás befejezését megállapító végzés bejegyzésének napja.

4. CSŐDELJÁRÁS

A gazdasági társaságok, illetve a jogi személyek esetében előfordulhat, hogy gazdálkodásuk problémássá válik, likviditási problémáik lépnek fel. Az ilyen esetekre találta ki a jogalkotó a csődeljárást, amely lehetőséget biztosít arra, hogy annak időszaka alatt a gazdasági társaságnak korábbi tartozásait átmeneti ideig ne kelljen fizetnie, csupán a folyamatos működéshez szükséges költségeit kell ezen időszak alatt kiegyenlíteni. Így lehetőséget kapnak, hogy megállapodhassanak hitelezőikkel, a hitelezők engedményt nyújtsanak a társaság részére, illetve követeléseik egy részéről lemondva a fennmaradó részt adott esetben részletekben, nem egyszer hosszabb időszak alatt lehessen megfizetnie.

Ezt az eljárást szabályozza a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. sz. Tv. (a továbbiakban Cstv.).

A csődeljárás olyan nem peres eljárás, aminek alanya az **adós**, az a gazdálkodó szervezet, amely tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy előreláthatóan nem tudja kiegyenlíteni.

Gazdálkodó szervezet, a gazdasági társaság, a közhasznú társaság, az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a végrehajtói iroda, az európai részvénytársaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, egyesület, alapítvány, valamint mindazon jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, amelyek fő érdekeltségeinek központja az EU területén található.

A csődeljárásban **hitelezőnek** minősül az, akinek az adóssal szemben vitatott, vagy a csődeljárás alatt **esedékessé vált** pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van, és a követelést **a vagyonfelügyelő nyilvántartásba** vette, illetve az, akinek az adóssal szemben olyan **jövőben lejáró**, pénz- vagy pénzben kifejezett, létező vagyoni követelése van, amely szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésből jogszerűen ered, és amely a hitelező által már teljesített termékértékesítéshez, szolgáltatás teljesítéséhez, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír-, tulajdonosi részesedést jelentő befektetés értékesítéséhez, kölcsönnyújtáshoz vagy előlegfizetéshez kapcsolódik, és ezt a hitelezői követelést a **vagyonfelügyelő nyilvántartásba** vette.

A csődeljárás kezdő időpontja a csődeljárás elrendeléséről szóló bírósági végzés közzétételének napja.

4.1. A csődeljárás megindítása

A csődeljárás az **adós gazdálkodó szervezet** vezetője által a bírósághoz benyújtott, csődeljárás lefolytatása iránti kérelemmel indul, az adós részéről a jogi képviselő kötelező. A csődeljárás iránti kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani, amely 2015. január 1-jétől kizárólag elektronikus nyomtatvány lehet.

Az adós nem nyújthat be csődeljárás iránti kérelmet, ha szerkezetátalakítási eljárása van folyamatban, a szerkezetátalakítási eljárás során a bíróság által jóváhagyott – hitelezői osztályokon átívelő kényszeregyezségi hatállyal jóváhagyott – szerkezetátalakítási terv végrehajtásának időtartama még nem zárult le, a csődeljárási kérelem benyújtását megelőzően olyan szerkezetátalakítási eljárás volt folyamatban, amelyben az adós moratóriumot kapott, és a szerkezetátalakítás megkezdésétől számított egy év még nem telt el, ellene csődeljárás van folyamatban, vagy felszámolás iránti kérelmet nyújtottak be ellene, és a felszámolás elrendeléséről már meghozták az elsőfokú végzést.

Az adós csődeljárás iránti **újabb kérelmet** mindaddig nem nyújthat be, amíg a korábbi csődeljárás elrendelésének időpontjában fennállt, illetve annak során keletkezett hitelezői igény kielégítésre nem került, és a korábbi csődeljárás jogerős befejezésének közzétételétől számítva két év még nem telt el, vagy a korábbi csődeljárás iránti kérelmét a bíróság hivatalból elutasította, és az erről szóló jogerős végzés közzétételétől számítva egy év még nem telt el, továbbá amíg a szerkezetátalakítási tervben a terv végrehajtására meghatározott időtartam le nem telt.

A kérelem benyújtásához az adós alapítói (tagsági) jogait gyakorló legfőbb szervének **előzetes egyetértése** szükséges. A kérelem nyújtásáról a munkavállalókat, a szakszervezeteket, az üzemi tanácsot tájékoztatni kell.

A csődeljárás iránti **kérelemnek** tartalmaznia kell, illetve ahhoz csatolni kell:

- az adós nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát, adószámát,
- a legfőbb szerv előzetes egyetértését bizonyító okiratot, a munkavállalók tájékoztatásáról szóló dokumentumot,

- három hónapnál nem régebbi éves (egyszerűsített éves) beszámolót vagy közbenső mérleget,
- az adós vezetőjének nyilatkozatát arról, hogy a beszámoló vagy közbenső mérleg elfogadása óta az adós vagyoni helyzetében milyen lényeges változások történtek,
- ha az adós a Ptk. szerinti elismert vagy tényleges vállalatcsoport tagja, az ezzel összefüggő szerződéseket,
- az adós hitelezőinek névsorát, az adós tartozásainak felsorolását, azok esedékességét, valamint azt, hogy az adós mely hitelezői követeléseket ismer el és melyeket vitat, melyek a biztosított és a nem biztosított hitelezői igények, -az illeték, továbbá a csődeljárás elrendeléséről és a fizetési haladékról szóló közzététel költségtérítésének megfizetésére vonatkozó elektronikus igazolást,
- az adós vezetőjének nyilatkozatát arról, hogy az adós mely pénzforgalmi szolgáltatónál vezet pénzforgalmi számlát, a számlaszámok megnevezésével, továbbá, hogy mely befektetési szolgáltatónál rendelkezik értékpapírszámlával,
- adós nyilatkozatát arról, hogy ha volt ellene korábban elrendelt csődeljárás, akkor az annak során keletkezett hitelezői igények kielégítésre kerültek-e, a korábbi csődeljárás jogerős befejezésének közzétételétől számítva két év eltelt-e,
- az adós nyilatkozatát arról, hogy van-e tudomása ellene felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtásáról, vagy fizetéseképtelenségét megállapító végzés meghozataláról, és ha igen, ezt az eljárást melyik bíróság előtt kezdeményezték,
- az adós nyilatkozatát arról, hogy volt-e olyan korábbi csődeljárás iránti kérelme, amelyet a bíróság hivatalból elutasított, ha az erről szóló jogerős végzés közzétételétől számítva egy év még nem telt el.

Az adós kérelme alapján a **bíróság** 1 munkanapon belül intézkedik a kérelemnek, továbbá az adóst megillető azonnali, ideiglenes fizetési haladéknak a Céglőnyben történő közzétételéről, a végzés ellen külön fellebbezésnek helye nincs. A Céglőnyben történő közzétételre a Céglőny honlapján napi feltöltéssel, 0 órakor kerül sor.

A bíróság legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított 5 munkanapon belül megvizsgálja, hogy az megfelel-e az előírt feltételeknek. Ha a kérelem hiányos, azt 5 munkanapos határidővel hiánypótlásra visszaadja.

A bíróság az adós által kezdeményezett csődeljárás iránti kérelmet visszautasítja, ha

- a hiánypótlásra visszaadott kérelmet a bejelentő 5 munkanapon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,
- nincs meg a legfőbb szerv előzetes egyetértése
- az adós ellen belföldön más bíróság előtt csődeljárás van folyamatban,
- korábbi csődeljárás jogerős befejezésének közzétételétől számítva két év még nem telt el,
- az adós ellen más bíróság előtt csődeljárás van folyamatban,
- az adós ellen felszámolási eljárás indult, és a fizetéseképtelenség megállapításáról és a felszámolás elrendeléséről már végzést hoztak.

A csődeljárás lefolytatása iránti kérelem joghatásai fennmaradnak, ha az adós a fenti végzés közzétételétől számított 15 napon belül a csődeljárás elrendelése iránti kérelmet szabályszerűen újra előterjeszti.

Amennyiben a csődeljárás iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg vagy azt követően az adós ellen **felszámolási eljárás** megindítására irányuló kérelem érkezik, a bíróság ennek a kérelemnek az elbírálását a csődeljárás elrendeléséig, illetőleg a csődeljárás iránti kérelem elutasításáig **felfüggeszti**.

A csődeljárás elrendelésével egyidejűleg a felszámolási eljárásokat a bíróság soron kívül, hivatalból megszünteti, a csődeljárás elrendelését követően benyújtott felszámolás iránti kérelmeket pedig elutasítja.

A bíróság hivatalból - a csődeljárás elrendeléséről szóló végzésben - a felszámolóknévjegyzékéből vagyonfelügyelőt rendel ki.

A csődeljárást elrendelő végzésben fel kell hívni a hitelezőket arra, hogy fennálló követeléseiket a csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől számított 30 napon belül - a csődeljárás kezdő időpontját követően keletkező követeléseiket pedig 8 munkanapon belül - jelentsék be az adósnak és a vagyonfelügyelőnek.

Az adós a hitelezőit a csődeljárást elrendelő végzés közzétételétől számított 5 munkanapon belül közvetlenül is értesíti, és a hitelezőket országos napilapban felhívja követeléseiknek bejelentésére azzal, hogy a határidő elmulasztása esetén a követelés nyilvántartásba vételére nem kerül sor.

4.2. Ideiglenes fizetési haladék

Az ideiglenes fizetési haladék és a **fizetési haladék célja** a csődvagyon megőrzése a hitelezőkkel kötendő egyezség érdekében, annak időtartama alatt az adós, a vagyonfelügyelő,

a számlavezetők és a hitelezők is kötelesek tartózkodni minden olyan intézkedéstől, amely a haladék célját meghiúsítja.

Az ideiglenes fizetési haladék a közzétételtől illeti meg az adóst. A csődeljárás elrendeléséről szóló végzés közzétételétől az adóst fizetési moratórium illeti meg a vele szemben a fizetési haladék kezdő időpontját megelőzően, vagy az azt követően esedékessé váló pénzkövetelések vonatkozásában. A fizetési haladék a közzétételt követő 120. napot követő második munkanap 0 óráig tart, kivéve, ha a vagyonfelügyelő által ellenjegyzett, jegyzőkönyvi határozat alapján a bíróság végzést hoz a fizetési haladék meghosszabbításáról, és egyben intézkedik annak közzétételéről is a Céggazdasági Közlönyben.

Ha a fizetési haladék meghosszabbítására nem kerül sor, a bíróság a vagyonfelügyelő értesítése alapján, az ennek beérkezését követő 5 munkanapon belül hozza meg a végzést a csődeljárás megszüntetéséről és a fizetési haladéknak a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételi napját követő második munkanap 0 óráig történő meghosszabbításáról.

A fizetési haladék nem terjed ki a csődeljárás iránti kérelem benyújtásakor fennálló és kezdő időpontja után keletkezett munkabér-követelések és a bérjellegű egyéb juttatásokra vonatkozó követelések, az ezeket terhelő adók és más közterhek, a végkielégítés, tartásdíj, életjáradék, kártérítési járadék és bányászati keresetkiegészítés, a szakképzésben részt vevő tanulóknak járó juttatások és kedvezmények, a villamosenergia- és földgázellátásért fizetendő, vagy külön jogszabályban meghatározott közműdíj, a pénzforgalmi szolgáltató által felszámított számlavezetési díj, a vagyonfelügyelő díja és költségei, a gazdasági tevékenység folytatásához a vagyonfelügyelő ellenjegyzésével vállalt fizetési kötelezettségek teljesítésére.

A fizetési haladék időtartama alatt az adós számláinak terhére fizetési megbízás nem teljesíthető, az adóssal szemben nem lehet fizetési megbízást benyújtani, az adóssal szemben a pénzkövetelések végrehajtása szünetel, és végrehajtásuk elrendelésének nincs helye, az adós vagyonával szemben zálogtárgyból, óvadék tárgyából kielégítés nem szerezhető, biztosítékot nem lehet érvényesíteni, az adóssal szemben beszámításnak helye nincs, az adós a csődeljárás kezdő időpontjában fennálló követeléseken alapuló kifizetéseket nem teljesítheti, a hitelező pedig nem érvényesíthet vele szemben ilyen kifizetéseket célzó igényeket, az adós új kötelezettséget csak akkor vállalhat, ha ahhoz a vagyonfelügyelő hozzájárult, az adós vagyona terhére kifizetések csak a vagyonfelügyelő ellenjegyzésével teljesíthetők, az adóssal kötött szerződéstől nem lehet elállni, vagy azt nem lehet felmondani arra hivatkozással, hogy az adós csődeljárást kezdeményezett vagy a fizetési haladék

időtartama alatt nem egyenlíti ki az ideiglenes fizetési haladék előtt keletkezett tartozásait, a fizetési haladék időtartama alatt az adós pénzfizetési kötelezettsége nemteljesítéséhez vagy késedelmes teljesítéséhez fűződő jogkövetkezmények nem állnak be.

A fizetési haladék ugyanakkor nem szünteti meg az adós és a hitelező közötti jogviszonyokból eredő jogokat és kötelezettségeket, de annak időtartama alatt a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése csak a jogszabályban rögzített előírások betartásával lehetséges.

A határidőben bejelentett hitelezői követelés a fizetési haladék időtartama alatt - ha a hitelező és az adós közötti szerződés másként nem rendelkezik - kamatozik.

4.3. Egyezségi tárgyalás a hitelezőkkel, a fizetési haladék meghosszabbítása

Az adós - a csődeljárás kezdő időpontjától számított 90 napon belüli időpontra - összehívja a hitelezőket, **egyezségi tárgyalást tart**, amelyre a fizetőképesség helyreállítását és az adósságok rendezését célzó program, és egy előzetes egyezségi javaslat megküldésével a vagyonfelügyelőt és a nyilvántartásba vett hitelezőit közvetlenül, az ismeretlen hitelezőit pedig hirdetmény útján hívja meg.

Az egyezségi tárgyaláson **szavazati joggal** rendelkezik az a hitelező, aki az előírt határidőben bejelentette hitelezői igényét, és a nyilvántartásba-vételi díjat megfizette, valamint a követelése elismert vagy nem vitatott követelésként került nyilvántartásba.

A hitelezőkkel folytatott tárgyaláson az adós kérheti a hitelezők egyetértését a fizetési haladék meghosszabbításához is oly módon, hogy a fizetési haladék teljes időtartama a meghosszabbítással együtt sem haladhatja meg a csődeljárás kezdő időpontjától számított 365 napot.

A fizetési haladék a csődeljárás kezdő időpontjától számított legfeljebb 240 napig hosszabbítható meg, ha az adós a kérelemhez a szavazati joggal rendelkező hitelezőktől - a biztosított és a nem biztosított hitelezői osztályokban egyaránt -, a követelésekre vonatkozóan az igenlő szavazatok többségét külön-külön megkapta.

A fizetési haladék a csődeljárás kezdő időpontjától számított legfeljebb 365 napig illeti meg, ha ehhez a szavazati joggal rendelkező hitelezőktől - a biztosított és a nem biztosított

hitelezői osztályokban egyaránt - a követelésekre vonatkozóan a szavazatok kétharmadát külön-külön megkapta.

4.4. A vagyonfelügyelő

A vagyonfelügyelő - a hitelezői érdekek védelmének szem előtt tartásával, és a hitelezőkkel kötendő egyezség előkészítése érdekében - **figyelemmel kíséri az adós gazdasági tevékenységét**, melynek keretében áttekinti az adós vagyoni helyzetét, ennek során betekinthez az adós könyveibe, a gazdálkodó szervezet vezetőitől, a legfőbb szervtől, a felügyelőbizottsági tagoktól, a könyvvizsgálótól - a Ptk. szerinti elismert vállalatcsoport esetén az uralkodó tagtól - felvilágosítást kérhet, és erről a hitelezőket a jogszabályi előírásnak megfelelően tájékoztatja

Jóváhagyja, ellenjegyzi az adósnak a csődeljárás kezdő időpontját követően keletkező vagyoni jellegű kötelezettségvállalásait, felhívja az adóst követeléseinek érvényesítésére, és ellenőrzi annak végrehajtását, ennek elmulasztása esetén ezt jelzi a legfőbb szervnek, a felügyelőbizottságnak és a könyvvizsgálónak. Csak olyan kötelezettségvállalásokhoz, illetve kifizetésekhez járulhat hozzá, amelyek az adós célszerű - veszteséget mérséklő - működéséhez, valamint az egyezség előkészítéséhez szükségesek.

Megtámadhatja azokat a jognyilatkozatokat vagy szerződéseket, amelyeket az adós az ő jóváhagyása vagy ellenjegyzése nélkül tett, illetve kötött, kezdeményezi vagy megindítja a jogellenesen teljesített kifizetések visszakövetelésére, az eredeti állapot helyreállítására irányuló eljárásokat.

Ellátja a követelések nyilvántartásba-vételével, besorolásával kapcsolatos feladatokat, nyilvántartásba veszi a hitelezők bejelentett követeléseit, a vagyonfelügyelő a bíróság, a hitelezői választmány, a hitelezői képviselő felhívására, 8 munkanapon belül köteles saját tevékenységéről, az adós vagyoni, pénzügyi helyzetéről beszámolni.

A vagyonfelügyelő működése során az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondossággal köteles eljárni. Kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség szabályai szerint felel.

Az adós gazdálkodó szervezet vezetői, továbbá a gazdálkodó szervezet legfőbb szerve, tulajdonosai jogkörüket csak a vagyonfelügyelő részére biztosított jogok megsértése nélkül gyakorolhatják. Amennyiben az adós gazdálkodó szervezet vezetője jogszabályba ütközően

kifizetést teljesít, a bíróság hivatalból elrendelheti, hogy a **vagyonfelügyelőt együttes cégjegyzési** és a pénzforgalmi számlák feletti együttes rendelkezési jog illesse meg.

4.5. Csődegyezés

Az egyezés keretében az adós megállapodik a hitelezőkkel az adósság rendezésének feltételeiről, az adósságra vonatkozó engedményekről és a fizetési könnyítésekről, egyes követelések elengedéséről vagy átvállalásáról, a követelések fejében az adós gazdálkodó szervezetben részesedés szerzéséről, a követelések megfizetéséért való kezességvállalásról és egyéb biztosítékokról, az adós reorganizációs és veszteségcsökkentő programjának elfogadásáról, mindarról, amit az adós fizetőképességének megőrzése vagy helyreállítása érdekében szükségesnek tartanak, továbbá az egyezés időtartamáról és végrehajtása ellenőrzésének módjáról is.

Egyezés akkor köthető, ha az adós az egyezéshez a szavazati joggal rendelkező hitelezőktől a biztosított és a nem biztosított hitelezői osztályokban egyaránt, a szavazatok többségét külön-külön megkapta.

Az egyezséget **írásba kell** foglalni. A megállapodásnak tartalmaznia kell különösen

- az egyezségkötésben részt vett hitelezők felsorolását, hitelezői osztályát, nyilvántartásba vett elismert vagy nem vitatott követelésük összegét, szavazati jogaik számát,

- a hitelezők által elfogadott adósságrendezési és újjászervezési programot, a végrehajtás és ellenőrzés módját,

- a teljesítési határidők esetleges módosítását, a hitelezők követeléseinek elengedését vagy átvállalását, mindazt, amit az adós és a hitelezők az adós fizetőképességének helyreállítása vagy megőrzése érdekében szükségesnek tartanak,

- valamennyi hitelező (annak képviselője, kézbesítési megbízottja) nevét és postacímét, hitelezői választmány, hitelezői képviselő esetén azt is megjelölve, hogy melyik hitelezőket képviselik.

Az egyezséget a felek aláírják, és azt a vagyonfelügyelő és ha van a hitelezői választmány azt ellenjegyzi.

Az egyezségi tárgyalás eredményét 5 munkanapon belül köteles az adós gazdálkodó szervezet vezetője a bíróságnak bejelenteni, illetve egyezés esetében az egyezségi megállapodást becsatolni.

A bíróság az **egyezség jóváhagyása** tárgyában a kérelem beérkezésétől számított 15 munkanapon belül dönt. Ha az egyezés megfelel a jogszabályokban foglaltaknak, a bíróság végzéssel azt jóváhagyja, és a csődeljárást befejezetté nyilvánítja.

Akkor, ha az **egyezség nem jött létre**, vagy a jogszabályokban foglaltaknak nem felel meg, a bíróság a csődeljárást megszünteti, és az adós fizetéseképtelenségét hivatalból állapítja meg és elrendeli az adós felszámolását. A csődeljárást megszüntető végzésben a bíróság a fizetési haladékot meghosszabbítja a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételi napját követő második munkanap 0 óráig.

A csődegyezés **kényszeregyezés**, mert a megkötött egyezés azokra az egyezségkötésre jogosult hitelezőkre is kiterjed, akik az egyezéshez nem járultak hozzá, vagy szabályszerű értesítésük ellenére az egyezés megkötésében nem vettek részt. Az egyezés ezekre a hitelezőkre nem állapíthat meg kedvezőtlenebb feltételeket, mint amelyeket az egyezéshez hozzájáruló hitelezőkre megállapított.

Az egyezés hatálya **nem terjed ki azokra a hitelezőkre**, akik a követeléseik bejelentésére előírt határidőt elmulasztották (ők egyezségkötésre nem jogosult hitelezők), akik az adós ellen követelésüket nem érvényesíthetik (de a más által kezdeményezett felszámolási eljárásban a még el nem évült követelését bejelenthetik).

5. A FELSZÁMOLÁSI ELJÁRÁS

A felszámolási eljárás olyan nem peres eljárás, aminek **alanya az adós**, az a gazdálkodó szervezet, amely tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy előreláthatóan nem tudja kiegyenlíteni, és amelynek célja, hogy a fizetéseképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők a törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek

Ezt az eljárást szabályozza a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. sz. Tv. (a továbbiakban Cstv.).

Gazdálkodó szervezet, a gazdasági társaság, a közhasznú társaság, az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, a végrehajtói iroda, az európai részvénytársaság, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, egyesület, alapítvány, valamint

mindazon jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, amelyek fő érdekeltségeinek központja az EU területén található.

A hitelező a felszámolás *kezdő időpontjáig* az a személy, akinek az adóssal szemben jogerős és végrehajtható bírósági, hatósági határozaton (végrehajtható okiraton) alapuló, vagy az adós által nem vitatott, vagy elismert, lejárt pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van. A felszámolás *kezdő időpontja után* hitelező mindenki, akinek az adóssal szemben pénz- vagy pénzben kifejezett vagyoni követelése van, és azt a felszámoló nyilvántartásba vette.

A felszámolás kezdő időpontja az a nap, amelytől kezdődően a vagyonnal történő rendelkezés, a képviselő és az eljárás alá vont szervezettel szembeni igények érvényesítése csak a csődtörvényben, illetve cégtörvényben meghatározott szabályok szerint történhet. A felszámolás kezdő időpontja a felszámolást elrendelő **jogerős végzés közzétételének** napja.

5.1. A felszámolási eljárás megindítása

A felszámolási eljárás megindítására kerül sor **kérelemre** az **adós, a hitelező és a végelszámoló** kérelme alapján, **hivatalból** a **cégbíróság** értesítése alapján (ha a megszüntetésre irányuló eljárást, kényszer törlési eljárást, kényszer-végelszámolási eljárást lefolytató) cégbíróság a gazdálkodó szervezet felszámolását kezdeményezte, a **csődeljárást lefolytató bíróság** rendelkezése alapján (ha a csődegyezség nem jön létre, vagy az nem felel meg a jogszabálynak, a csődeljárás megszüntetését követően hivatalból elrendeli a felszámolást), **büntető bíróság** értesítése alapján, ha a jogi személyt bűncselekmény leplezése céljából hozták létre, illetőleg a jogi személy tevékenysége ténylegesen bűncselekmény elleplezését szolgálja.

A felszámolási eljárás megindítása iránti **hitelezői kérelemben** meg kell nevezni:

- az adós tartozásának jogcímét,
- a lejárati (esedékesség) időpontját és
- annak rövid ismertetését, hogy az adóst miért tartja fizetéseképtelennek.

A kérelemben foglaltak bizonyítására a szükséges iratokat – beleértve az adós írásbeli felszólításának igazolását is - csatolni kell.

A **bíróság** akkor állapítja meg az adós **fizetéseképtelenségét**, ha

- az adós szerződésen alapuló nem vitatott vagy elismert tartozását a teljesítési idő lejártát követő 20 napon belül sem egyenlítette ki vagy nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli fizetési felszólításra sem teljesítette, vagy

- az adós a jogerős bírósági határozatban, fizetési meghagyásban megállapított teljesítési határidőn belül tartozását nem egyenlítette ki, vagy

- az adóssal szemben lefolytatott végrehajtás eredménytelen volt, vagy

- az adós a fizetési kötelezettségét csődeljárásban vagy felszámolási eljárásban kötött egyezség ellenére nem teljesítette, vagy

- a korábbi csődeljárást megszüntette, vagy

- az adós, illetve a végelszámoló által indított eljárásban az adós tartozásai meghaladják a vagyonát, illetőleg az adós a tartozását (tartozásait) az esedékességkor nem tudta vagy előreláthatóan nem tudja kielégíteni, és a végelszámoló által indított eljárásban az adós gazdálkodó szervezet tagjai (tulajdonosai) felhívás ellenére sem nyilatkoznak arról, hogy kötelezettséget vállalnak a tartozások esedékességkor történő kifizetéséhez szükséges források biztosítására.

Amennyiben a bíróság megállapítja az adós fizetéseképtelenségét, a felszámolását végzéssel rendeli el. A bíróság a felszámolást elrendelő végzést az eljárás lefolytatására irányuló kérelem beérkezését követő 60 napon belül hozza meg. A felszámolást elrendelő végzés ellen külön fellebbezésnek van, felülvizsgálatnak nincs helye. A felszámolás kezdő időpontja a felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének napja. A gazdálkodó szervezet valamennyi tartozása lejárttá (esedékessé) válik. Az adós cég nevét a „felszámolás alatt” („f. a.”) toldattal kiegészítve kell használni.

A felszámolás kezdetével megszűnnek a **tulajdonosnak** a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos külön jogszabályokban meghatározott jogai. Az adós gazdálkodó szervezet vezetőjének megszűnik a vezető tisztségviselői minősége és cégjegyzési joga.

A gazdálkodó szervezet vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a **felszámoló** tehet, a cégjegyzés joga felszámolót illeti meg, továbbá ő gyakorolja a munkáltatói jogokat, és teljesíti a kötelezettségeket.

A felszámolás alatt álló **gazdálkodó szervezet vezetője** a felszámolás kezdő időpontját követő **30 napon** belül köteles a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal záróleltárt, valamint éves beszámolót (tevékenységet lezáró mérleg), továbbá az eredmény felosztása után zárómérleget és adóbevallást készíteni, azokat a felszámolónak és az adóhatóságnak

átadni, a nem selejtezhető iratokról iratjegyzéket készíteni, és azt, valamint az irattári anyagot és a vagyont leltár szerint a felszámolónak átadni, a folyamatban lévő ügyekről, eljárásokról a felszámolónak tájékoztatást adni.

A felszámolás kezdő időpontját követő **15 napon belül** a gazdálkodó szervezet vezetője nyilatkozik felszámolónak és az illetékes környezetvédelmi felügyelőségnek, hogy maradtak-e fenn környezeti károsodások, környezeti terhek, tájékoztatja a felszámolót minden jogügyletről, illetve kötelezettségvállalásról továbbá tájékoztatja a felszámolás elrendeléséről a munkavállalókat, szakszervezeteket.

5.2. A felszámoló, jogai és kötelezettségei

Felszámolóként az a gazdálkodó szervezet rendelhető ki, amely szerepel a **felszámolóknévjegyzékében**. A felszámolóként kijelölhetők körét kormányrendelet állapítja meg. A kirendelt felszámoló a felszámolási eljárás lefolytatását másnak nem engedheti át. A felszámoló az adós gazdálkodó szervezet képviselőjében jár el, ezt a jogkörét az általa kijelölt felszámolóbiztos útján látja el. A felszámolást elrendelő jogerős végzés közzététele esetén a felszámoló díját az adós viseli.

A felszámoló az adós felszámolásának lefolytatására **felszámolóbiztost** nevez ki, aki büntetlen előéletű, nem áll felszámolóbiztosi vagy felszámolói tevékenységben való közreműködést kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A felszámolóbiztos a felszámolóval létesített munkaviszonya, tagsági viszonya vagy megbízási jogviszonya alapján, annak nevében jár el.

Nem jelölhető ki felszámolónak az, aki maga, vagy akinek tulajdonosa az adós tulajdonosa vagy hitelezője, továbbá ezek vezető tisztségviselője vagy közeli hozzátartozója. E szabályokat a felszámolóbiztosra is megfelelően alkalmazni kell.

A bíróság a felszámoló kijelölésével egyidejűleg rendelkezik arról, hogy a kijelölt felszámoló a felszámolás kezdő időpontjáig ideiglenes vagyonfelügyelőként jár el, ha a hitelező a felszámolási eljárás iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg vagy azt követően a felszámolást elrendelő végzés meghozataláig ezt kezdeményezi, valamint a felszámoló díját előlegezi, bírósági letétbe helyezi.

A felszámolást elrendelő jogerős végzés közzétételének tartalmazza a hitelezőknek szóló felhívást, hogy ismert követeléseiket a felszámolást elrendelő végzés közzétételétől számított **40** napon belül a felszámolónak jelentsék be, aki azokat **nyilvántartásba veszi**.

Az adóssal szemben fennálló olyan követeléseket, amelyeket a felszámolás közzétételétől számított 40 napon túl, de 180 napon belül jelentettek be, a felszámoló nyilvántartásba veszi, és csak akkor elégíti ki, ha a Cstv. 57. § (1) bekezdésében felsorolt tartozások kiegyenlítése után van rá vagyoni fedezet. A 180 napos határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

A felszámolás alatt keletkezett és felszámolási költségnek nem minősülő követelések tekintetében - ha a felszámolási zárómérleget még nem nyújtották be - a hitelezői igényt a követelés esedékessé válását követő 40 napon belül kell a felszámolónak bejelenteni, aki a követelést a határidőn belül benyújtott hitelezői igények között veszi nyilvántartásba.

A felszámoló az adós vagyontárgyait nyilvánosan értékesíti a forgalomban elérhető legmagasabb áron. A felszámoló az értékesítést pályázat vagy árverés keretében végzi. Ezen eljárások alkalmazásától csak akkor tekinthet el a felszámoló, ha ehhez a választmány hozzájárul, vagy ha a várható bevételek nem fedezik az értékesítés költségeit, vagy ha a várható bevételek és az értékesítés előrelátható költségei közötti különbség kevesebb, mint 100 000 Ft. Ebben az esetben a felszámoló az értékesítés egyéb nyilvános formáját is alkalmazhatja a kedvezőbb eredmény elérése érdekében.

Az értékesítést a felszámolás közzétételének időpontjától számított 100 napon belül kell megkezdeni.

A felszámoló a nyilvános pályázati felhívást a Céglapban - a pályázatok benyújtására megállapított kezdő időpontot legalább 15 nappal megelőzően - teszi közzé, az ajánlatok felbontását közjegyző jelenlétében köteles lefolytatni. A közjegyző az eljárásról jegyzőkönyvet készít. A felszámoló a pályázat értékelését és annak eredményét jegyzőkönyvbe foglalja, amelyet megküld a választmánynak.

A felszámoló **jogosult** az adós által kötött szerződéseket **azonnali hatállyal felmondani**, vagy ha a felek egyike sem teljesített szolgáltatást, a szerződéstől a felszámoló elállhat, kivéve a természetes személyeknek - a szolgálati lakás és garázs kivételével - a lakásokra fennálló bérleti szerződéseit, az iskolával vagy tanulóval a gyakorlati képzés szervezésére kötött szerződések, a munkaszerződések, a kollektív szerződés, a nem gazdasági tevékenységgel összefüggő kölcsönszerződés tekintetében. A másik felet ennek folytán megillető követelés az elállás illetve a felmondás közzétételétől számított 40 napon belül a felszámolónak való

bejelentéssel érvényesíthető. A tartási és életjáradéki szerződés felmondása esetén a másik felet megfelelő kielégítés illeti meg.

A felszámoló az adós nevében a tudomásszerzéstől számított 90 napon belül, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 év jogvesztő határidőn belül **visszakövetelheti** az adós által a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 60 napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatást, ha annak eredménye egy hitelező előnyben részesítése és a szolgáltatás nem minősül a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak. Hitelező előnyben részesítésének minősül különösen valamely tartozás esedékesség előtti kiegyenlítése.

A felszámoló a felszámolás során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni. A felszámoló **felelőssége** az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő - illetve a felszámolás alatt szerzett - vagyonára terjed ki. A kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel.

A felszámoló elvárható gondosságának körébe tartozik, hogy amennyiben a fizetéképtelenség bírósági megállapítása előtti időszakban jogszabályellenes vagyonkimentés történik, és a felszámoló úgy látja, hogy az ilyen vagyonkimentéssel szembeni fellépéssel a felszámolói vagyon növelhető, köteles az eljárásokat megindítani, tájékoztatva erről a hitelezői választmányt is.

5.3. Egyezés a felszámolás során

A felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő 40 nap eltelte után, a felszámolási zárómérleg benyújtásáig a hitelezők és az adós között bármikor helye van egyezésnek.

Az egyezés megkötésében a felszámolási költségek, valamint a gazdálkodó szervezetet terhelő tartásdíj, életjáradék, kártérítési járadék, bányászati kereset kiegészítés, mezőgazdasági szövetkezet tagja részére adott, öt élete végéig megillető pénzbeli juttatás jogosultjai nem vehetnek részt.

A bíróság az adós kérelmére, a kérelem beérkezését követően 60 napon belül egyezési tárgyalást tart, melyre az adóst, a felszámolót és az egyezés megkötésére jogosult hitelezőket idézi a fizetőképesség helyreállítására alkalmas program és az egyezési javaslat, valamint a hitelezők felsorolásának kézbesítésével.

Az egyezségi **tárgyalásra** az adós köteles a fizetőképesség helyreállítására alkalmas programot és egyezségi javaslatot készíteni. Az egyezségi tárgyalásra a felszámoló jelentést készít, amely összegezi az adós vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat, a számviteli jogszabályok szerinti felosztható vagyont, az egyes hitelezői csoportok követeléseit.

Az egyezségi tárgyalás során a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet és a hitelezők megállapodhatnak a tartozások kielégítésének sorrendjében, teljesítési határidők módosításában, a kielégítésének arányában és módjában, továbbá mindabban, amit a felek az adós fizetőképességének helyreállítása érdekében vagy egyébként szükségesnek tartanak, különös tekintettel a bevételek növekedését eredményező intézkedésekre.

A hitelezők az egyezés megtartásának ellenőrzésére egy vagy több hitelezőt vagy kívülálló személyt jelölhetnek ki. Egyezésre akkor kerülhet sor, ha azt az egyezés megkötésére jogosult hitelezők szavazatának legalább a fele minden csoportban támogatja, feltéve, hogy ezeknek a hitelezőknek a követelése az egyezés megkötésére jogosultak összes követelésének a kétharmad részét kiteszi. Az egyezés hatálya - az 57. § (1) bekezdés *a)* és *c)* pontjaiban felsorolt követelések jogosultjainak kivételével - valamennyi hitelezőre kiterjed.

A felszámoló az egyezséget jóváhagyó végzés **jogerőre emelkedésének** napjával köteles zárómérleget, a bevételek és költségek alakulásáról készített kimutatást, záró adóbevallást és zárójelentést elkészíteni, és azokat az állami és az önkormányzati adóhatóságnak az egyezségkötést követő 30 napon belül megküldeni.

Amennyiben az egyezés folytán a gazdálkodó szervezet fizetési képtelensége megszűnik, az 57. § (1) bekezdés *a)* pontja szerinti követelések kiegyenlítésre kerültek, vagy annak fedezete rendelkezésre áll, továbbá az egyezés megfelel a jogszabályoknak, a bíróság az egyezséget jóváhagyja.

5.4. A felszámolási eljárás befejezése

A felszámoló a felszámolás befejezésekor felszámolási zárómérleget, a bevételek és költségek alakulásáról kimutatást, záró adóbevallást, zárójelentést és vagyonfelosztási javaslatot készít, és mindezeket megküldi a bíróságnak és a záró mérleg elkészítésének napját követő napon az adóhatóságnak, valamint intézkedik a gazdálkodó szervezet iratanyagának az elhelyezéséről. Az adóhatósághoz a záró adóbevallás benyújtásával egyidejűleg az adót is meg kell fizetni.

A felszámolás kezdő időpontjától számított két év elteltével a felszámolási zárómérleg elkészítése kötelező, kivéve, ha az adós ellen folyó per hitelezője pernyertessége esetében - a hitelezőnek a kielégítési sorrendben elfoglalt helyére tekintettel - mód van a hitelező követelésének legalább részbeni kielégítésére.

A bíróság a felszámolási zárómérleget és a vagyonfelosztási javaslatot a kézhezvételtől számított 30 napon belül megküldi a hitelezőknek. Bármelyik hitelező a kézbesítéstől számított 30 napon belül a felszámolási zárómérlegben és a vagyonfelosztási javaslatban foglaltakat írásban kifogásolhatja. A kifogás benyújtására rendelkezésre álló határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. A bíróság tárgyalást tűz ki, amelyre megidézi a kifogást előterjesztőt, valamint a felszámolót. A bíróság a kifogásról a tárgyaláson határoz, és annak eredményeképpen a kifogásnak helyt ad, vagy azt elutasítja. A kifogás elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye.

Amennyiben a felszámolási zárómérleg és a vagyonfelosztási javaslat elkészítésére a felszámolás kezdetétől számított 2 év eltelte miatt került sor és a zárómérlegben szereplő, be nem hajtott követelések jogi sorsa nem rendeződött, a bíróság a be nem hajtott követeléseket és az értékesíthetetlen vagyontárgyakat a hitelezők között - követelésük erejéig – felosztja.

5.5. Egyszerűsített felszámolás

Amennyiben az adós vagyona a várható felszámolási költségek fedezetére sem elegendő, vagy a nyilvántartások, illetőleg a könyvvezetés hiányai miatt a felszámolási eljárás az általános szabályok szerint technikailag lebonyolíthatatlan, a felszámoló a hitelezői igényt bejelentett hitelezőket tájékoztatja arról, hogy egyszerűsített felszámolás iránti kérelmet kíván a bírósághoz benyújtani.

A felszámolás kezdő időpontjától számított 45 napon belül a felszámoló felhívja a hitelezőket, hogy ha tudomásuk van az adós bárhol fellelhető vagyonáról, illetve segítséget tudnak nyújtani az eljárás rendes szabályok szerinti lebonyolításához, azt 15 napon belül neki jelentsék be.

Amennyiben a felhívások eredménytelenek, és az eljárás a felszámolási eljárás általános szabályai szerint nem folytatható le, a felszámoló erről írásbeli jelentést készít, és kérelmet, illetve javaslatot nyújt be a bíróságnak az adós vagyonának, illetve be nem hajtott követeléseinek a hitelezők közötti felosztására.

A kérelem beérkezését követő 8 munkanapon belül a bíróság a felszámoló jelentését és a vagyonfelosztásra vonatkozó javaslatát megküldi a hitelezőknek, amelyekre kifogást írásban, 15 munkanapon belül lehet benyújtani. A bíróság a felszámoló jelentése és az az ellen esetlegesen benyújtott kifogás alapján végzéssel elrendeli az adós vagyonának, illetve be nem hajtott követeléseinek a hitelezők közötti felosztását az 57. § (1) bekezdése alapján, valamint az adós megszüntetését.

5.6. Érvénytelenség a felszámolási eljárásban

A tudomásszerzéstől számított 90 napon, de legfeljebb a felszámolást elrendelő végzés közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidőn belül a hitelező - vagy az adós nevében a felszámoló - a bíróság előtt keresettel megtámadhatja az adósnak a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző **öt éven belül** és azt követően megkötött, az adós vagyonának csökkenését eredményező szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha az adós szándéka a hitelező vagy a hitelezők kijátszására irányult, és a másik fél erről a szándékról tudott vagy tudnia kellett. Megtámadhatja a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző **két éven belül** és azt követően megkötött szerződését vagy más jognyilatkozatát is, ha annak tárgya az adós vagyonából történő ingyenes elidegenítés, illetve a vagyont terhelő ingyenes kötelezettségvállalás vagy a harmadik személy javára feltűnően aránytalan értékkülönbözettel megkötött visszterhes jogügylet. Megtámadhatja továbbá a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző **kilencven napon** belül és azt követően kötött szerződését vagy más jognyilatkozatát, ha annak tárgya egy hitelező előnyben részesítése, különösen egy fennálló szerződésnek a hitelező javára történő módosítása vagy biztosítékkal nem rendelkező hitelező számára biztosíték nyújtása.

A jogügyletek eredményes megtámadása esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. A felszámoló és a hitelező érvénytelenség címén kérheti az eredeti állapot helyreállítását és a vagyontárgyra a vagyontárgy elidegenítését követően alapított és közhiteles nyilvántartásba bejegyzett jog törlését is.

6. A CSŐDELJÁRÁS, FELSZÁMOLÁS, VÉGELSZÁMOLÁS SZÁMVITELI FELADATAI

Speciális céghelyzetek szabályozását részben a számviteli törvény, részben más jogszabályok tartalmazzák az alábbiak szerint:

- a 2000. évi C. törvény a számvitelről a könyvvezetés, beszámoló készítés általános szabályait,
- az 1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról, felszámolási eljárásról (Csődtörvény) tartalmazza a csődeljárás, illetve a felszámolás szabályait,
- a 225/2000. (XII. 19.) Kormányrendelet a felszámolás időszaka alatti számviteli feladatait szabályozza,
- a 72/2006. (IV.3.) Kormányrendelet (Kormányrendelet) a végelszámolás időszaka alatti számviteli feladatait szabályozza

6.1. A végelszámolás számviteli feladatai

A végelszámolás időszaka alatt a gazdálkodóra a számviteli törvény, illetve a számviteli törvény felhatalmazása alapján kiadott, az adott gazdálkodóra vonatkozó sajátos könyvvezetési és beszámolóképzési szabályokat tartalmazó előírásait a Ctv.-ben és a 72/2006. (IV.3) rendeletben előírtak figyelembevételével kell alkalmazni. A számviteli törvénynek, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendeletnek a Ctv.-vel és e rendelettel nem érintett előírásai a végelszámolás időszaka alatt is alkalmazandók.

A végelszámolás időszaka alatt a gazdálkodó úgy köteles vezetni analitikus és főkönyvi nyilvántartásait, hogy azok alkalmasak legyenek a korrigált végelszámolási nyitó mérleg, az üzleti évenként készítendő számviteli beszámoló, az adóbevallások és a végelszámolás befejezésekor a piaci értéken történő értékelés, valamint a vagyonfelosztási javaslat alátámasztására.

6.1.1. Számviteli feladatok a végelszámolás megindításakor

A végelszámolásra kerülő gazdálkodó vezető tisztségviselője a végelszámolás kezdő időpontját megelőző nappal - mint mérlegfordulónappal - a gazdálkodó tevékenységét lezáró beszámolót készít a számviteli törvénynek, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendeletnek az adott gazdálkodóra vonatkozó előírásai szerint. Ezt a beszámolót a végelszámolás kezdő

időpontjától számított 30 napon belül kell elkészíteni és a jóváhagyásra jogosult testülettel elfogadtatni, kötelező könyvvizsgálat esetén, a független könyvvizsgálói jelentéssel együtt legkésőbb a 30. napon a végelszámoló részére át kell adni, üzleti jelentést ekkor már nem kell készíteni.

A tevékenységet lezáró beszámolót a végelszámolás kezdő időpontjától számított 30 napon belül letétbe kell helyezni és közzé kell tenni.

6.1.2. Számviteli feladatok a végelszámolás időszaka alatt

A végelszámoló a tevékenységet lezáró beszámoló mérlege (az azt alátámasztó leltár) alapján a végelszámolás kezdő időpontjával végelszámolási nyitó mérleget (nyitó leltárt) készít. A végelszámolás alatt álló gazdálkodó könyvviteli nyilvántartásait a végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatai alapján nyitja meg, az eszközök és azok forrásai változását érintő gazdasági eseményeket a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet könyvvezetésre, bizonylatolásra vonatkozó előírásai szerint számolja el.

A végelszámoló a végelszámolási nyitó mérleg (nyitó leltár) adatait a hitelezők igénybejelentése, valamint a vagyoni helyzet felmérése alapján korigálja, aminek során dönthet a végelszámolási nyitó mérlegben (nyitó leltárban) nem szereplő követelések, illetve kötelezettségek felvételéről, továbbá értékhelyesbítés és értékelési tartalék, időbeli elhatárolás, értékvesztés, terven felüli értékcsökkenés, céltartalék elszámolásáról, a korábban ilyen címen elszámolt összegek módosításáról, azzal hogy a korrekciókról tételes jegyzéket készít, és az általa megállapított eltérésekkel módosítja a végelszámolási nyitó mérleg adatait.

A végelszámoló által készített korigált végelszámolási nyitó mérleg első oszlopa végelszámolási nyitó mérleg adatait, második oszlopa a korrekciókat, a harmadik oszlopa pedig az első és második oszlop összevont adatát tartalmazza. A korigált végelszámolási nyitó mérlegben az eltérések együttes adózás előtti eredményt érintő összegéből az adózott eredmény sorba kell beállítani a számított (kalkulált) társasági adóval csökkentett részt, míg a számított (kalkulált) társasági adó összegét a kötelezettségek között kell kimutatni.

A fenti eltérésekkel a megnyitott könyvviteli nyilvántartások adatait kell módosítani, a módosításokat az értékhelyesbítés és az értékelési tartalék összegét érintő tételek kivételével a megfelelő eredményszámlával szemben kell elszámolni. A korigált végelszámolási nyitó mérleg készítésekor a könyvviteli nyilvántartásokat nem szabad lezárni.

A végelszámolóknak a **korrigált végelszámolási nyitó mérleget** a végelszámolási nyitó mérleg elkészítését követően - a hitelezők igénybejelentésére nyitva álló határidő figyelembevételével - legfeljebb 75 napon belül kell elkészítenie és azt a gazdálkodó legfőbb szerve elé terjesztenie. A korrigált végelszámolási nyitó mérleg a végelszámoló döntésének megfelelő értéken tartalmazza a végelszámolásra átvett gazdálkodó eszközeit és kötelezettségeit, a végelszámolás kezdő időpontjában meglévő vagyonát.

A végelszámolás időszaka alatt a végelszámoló üzleti évenként a gazdálkodóra előírt számviteli beszámolót köteles készíteni a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet mérlegfordulónapon hatályos előírásai szerint, annak feltüntetésével, hogy a gazdálkodó végelszámolás alatt áll.

A végelszámoló a végelszámolás **első üzleti évéről** olyan számviteli beszámolót köteles készíteni, amelynek mérlege külön-külön oszlopban tartalmazza a végelszámolási nyitó mérleg adatait, illetve korrekció esetén a korrigált végelszámolási nyitó mérleg adatait, valamint az üzleti év záró adatait, eredménykimutatása az előző üzleti év adatai mellett külön-külön oszlopban tartalmazza a korrekciók eredményre gyakorolt hatását és a tárgyévi tevékenység bevételeit, költségeit, ráfordításait, valamint ezek összevont adatait.

A végelszámolás időszaka alatt fellelt - követelésnek nem minősülő - olyan, értékkel rendelkező eszközöket, amelyek a tevékenységet lezáró számviteli beszámoló mérlegében, illetve az azt alátámasztó nyilvántartásban nem szerepeltek, a fellelés (megtalálás) jogcímének megfelelően kell a könyvekbe felvenni, vagy a számviteli törvény szerinti önellenőrzés keretében, vagy a többletként fellelt (a nem adminisztrációs hibából származó többlet-) eszközökre vonatkozó előírások szerint.

A végelszámolás időszaka alatt készített számviteli beszámolóval egyidejűleg üzleti jelentést nem kell készíteni. A végelszámolás időszaka alatt a könyvvizsgálat tekintetében a számviteli törvény, illetve a vonatkozó számviteli kormányrendelet előírásait kell megfelelően alkalmazni.

A végelszámolás időszaka alatt készített (a jóváhagyásra jogosult testület által elfogadott) számviteli beszámolót - kötelező könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgálói záradékot vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt - a végelszámolási időszak üzleti éve mérlegfordulónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig kell letétbe helyezni és közzétenni.

A vitatott hitelezői igények fedezetére, továbbá a jövőben felmerülő szavatossági, jótállási, kártérítési kötelezettségek rendezésére az eredménytartalékkal szemben képzett lekötött tartalékot elkülönítetten kell nyilvántartani. Amennyiben a végelszámolás időszaka alatt a vitatott hitelezői igények rendezésre (kielégítésre, vagy a hitelezők részéről elengedésre kerülnek, akkor az ilyen címen képzett lekötött tartalékot fel kell oldani.

Ha a jövőben felmerülő szavatossági, jótállási és kártérítési kötelezettségek rendezésére az ügy összes körülményei figyelembevételével képzett lekötött tartalékot, illetve az ennek megfelelő eszközt (pénzeszközt) harmadik személynek át kell adni, az átadást a lekötött tartalékkal szemben kell elszámolni.

Amennyiben a végelszámolás alatt álló gazdálkodó legfőbb szerve a végelszámolás megszüntetéséről és a gazdálkodó működésének **továbbfolytatásáról** dönt, akkor a végelszámolás megszüntetésének időpontjáról is döntenie kell. A végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontjával - mint mérlegfordulónappal - köteles a számviteli törvény szerinti üzleti évről számviteli beszámolót elkészíteni, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni, és a jóváhagyásra jogosult testületnek előterjeszteni.

Amennyiben a végelszámoló kezdeményezésére a gazdálkodó **felszámolását rendelik el**, a végelszámoló a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal - mint mérlegfordulónappal - köteles a számviteli törvény szerinti számviteli beszámolót elkészíteni, a felszámolás számviteli feladatairól szóló kormányrendelet előírásainak figyelembevételével, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni. Az így elkészült számviteli beszámolót nem kell a jóváhagyásra jogosult testületnek elfogadnia.

Amennyiben a gazdálkodó a végelszámolást három éven belül nem fejezte be és a cégbíróság **kényszertörlési eljárás megindítását rendelte el**, a végelszámoló a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőző nappal - mint mérlegfordulónappal - köteles a számviteli törvény szerinti üzleti évről a számviteli beszámolót elkészíteni, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni. Az így elkészült számviteli beszámolót nem kell a jóváhagyásra jogosult testületnek elfogadnia.

A végelszámolást lezáró - számviteli beszámolót a végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontját - mint mérlegfordulónapot - követő ötödik hónap utolsó napjáig, illetve a felszámolás, a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőző napot - mint mérlegfordulónapot - követő 30 napon belül köteles letétbe helyezni és közzétenni.

A végelszámoló a végelszámolás megszüntetésének időpontjával, illetve a felszámolás, a kényszertörlési eljárás kezdő időpontját megelőző nappal köteles a könyvviteli nyilvántartásokat lezárni, azokat a gazdálkodó kijelölt tisztségviselőjének, illetve a felszámolónak a korábban készült számviteli beszámolókkal együtt átadni.

A tevékenységét, működését továbbfolytató, valamint a felszámolás alá, illetve a kényszertörlési eljárás alá került gazdálkodó a végelszámolótól átvett számviteli beszámoló mérlege (az azt alátámasztó leltár) alapján nyitja meg könyvviteli nyilvántartásait.

6.1.3. Számviteli feladatok a végelszámolás befejezésekor

A végelszámoló a végelszámolás befejezésekor az általa meghatározott nappal, mint mérlegfordulónappal, a végelszámolás időszaka utolsó üzleti évről, a végelszámolás időszakát lezáró számviteli beszámolót köteles készíteni, kötelező könyvvizsgálat esetén azt könyvvizsgálóval ellenőriztetni, és a jóváhagyásra jogosult testületnek előterjeszteni.

Amennyiben a végelszámolás befejezésekor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó könyvviteli nyilvántartásaiban a forintban lévő pénzeszközön kívül egyéb eszközök, a források között kötelezettségek is szerepelnek, a végelszámoló köteles azokat tételesen **piaci értéken értékelni**. A kötelezettségek, valamint a részesedésnek, értékpapírnak, vagy tartósan adott kölcsönnek nem minősülő eszközök - a vásárolt követelések kivételével - piaci értéke és a könyv szerinti értéke közötti különbözetet az egyéb ráfordítások, illetve az egyéb bevételek között kell - a könyvviteli számlák zárása előtt - elszámolni.

A befektetett eszközök között kimutatott részesedésnek, értékpapírnak és kölcsönnek minősülő eszközök átértékelési különbözetét jellegének megfelelően részesedésekből származó bevételként, árfolyamnyereségként, vagy befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételként, árfolyamnyereségként vagy részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesztéseként kell elszámolni.

Ha az átértékelt eszköz a forgóeszközök között kimutatott részesedés, értékpapír, akkor azok átértékelési különbözetét a pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, vagy a részesedések, értékpapírok, tartósan adott kölcsönök, bankbetétek értékvesztéseként kell elszámolni. A vásárolt követelések átértékelési különbözetét jellegének megfelelően a

pénzügyi műveletek egyéb bevételeként, vagy a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításaként kell elszámolni.

A piaci értéken történő értékelés elszámolása előtt a könyvviteli nyilvántartásokban kimutatott értékhelyesbítést, illetve értékelési különbözetet a megfelelő értékelési tartalékkal szemben ki kell vezetni, a követelés jellegű időbeli elhatárolásokat a követelések közé, a kötelezettség jellegű időbeli elhatárolásokat a kötelezettségek közé át kell vezetni.

A részesedésnek, értékpapírnak, tartósan adott kölcsönnek nem minősülő eszközökhöz - a vásárolt követelések kivételével - kapcsolódó egyéb időbeli elhatárolásokat az egyéb ráfordításokkal, illetve az egyéb bevételekkel szemben, a céltartalékokat az egyéb bevételekkel szemben meg kell szüntetni.

A befektetett eszközök között kimutatott részesedésnek, értékpapírnak és kölcsönnek minősülő eszközökhöz kapcsolódó elhatárolt összegeket jellegüknek megfelelően részesedésekből származó bevételként, árfolyamnyereségként vagy befektetett pénzügyi eszközökből származó bevételként, árfolyamnyereségként, illetve részesedésekből származó ráfordításként, árfolyamveszteségként, vagy befektetett pénzügyi eszközökből származó ráfordításként, árfolyamveszteségként kell elszámolni.

Amennyiben az elhatárolt összeg forgóeszközök között kimutatott részesedéshez, értékpapírhoz vagy vásárolt követeléshez kapcsolódik, akkor annak megszüntetését a pénzügyi műveletek egyéb bevételeként vagy a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításaként kell elszámolni.

A végelszámolási időszak utolsó üzleti évről készített számviteli beszámoló mérlegében értékhelyesbítés, értékelési különbözet, illetve értékelési tartalék, valamint aktív és passzív időbeli elhatárolás, továbbá céltartalék nem mutatható ki.

Amennyiben a végelszámolás befejezésekor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó eszközei között olyan eszközök is vannak, amelyek után az általános forgalmi adóról szóló törvény szerint a tulajdonosoknak történő eszközkiadáskor általános forgalmi adó fizetési kötelezettség keletkezik, akkor a fizetendő általános forgalmi adót a kötelezettségek közé be kell állítani az egyéb ráfordításokkal szemben, illetve, ha az a tulajdonosokra áthárítható, a tulajdonosokkal szembeni követelésként.

A végelszámoló díját, továbbá - amennyiben a végelszámolás befejezéséig azokat nem számolták el - a végelszámolás költségeit, az iratanyag őrzésének a költségeit és a gazdálkodó megszűnésével kapcsolatosan felmerülő egyéb költségeket, ráfordításokat (ideértve az

adófizetési kötelezettségeket is) a kötelezettségek közé kell beállítani a megfelelő költségekkel, ráfordításokkal szemben. A végelszámolás befejezéséig el nem számolt, a vagyon kiadásáig - a kiadandó eszközökhöz kapcsolódóan - felmerülő bevételeket a megfelelő bevételek között a követelésekkel szemben kell figyelembe venni.

A piaci értéken történő értékelés (átértékelés), valamint a fentebb felsorolt tételek elszámolása után elkészített mérlegben az eszközök, illetve a kötelezettségek piaci értéken szerepelnek, a piaci értéken történő értékelésnek, valamint a végelszámolás szerinti kötelező elszámolásoknak az eredményre gyakorolt hatását az eredménykimutatás adózás előtti eredménye foglalja magában.

A számviteli beszámolót a gazdálkodó törlésére irányuló kérelem benyújtásával egyidejűleg, de legkésőbb a beszámoló mérlegfordulónapját követő 60 napon belül letétbe kell helyezni és közzé kell tenni.

A számviteli beszámoló és az azt alátámasztó leltár alapján vagyonfelosztási javaslatot kell készíteni.

A vagyonfelosztási javaslatba a számviteli beszámoló mérlegében kimutatott eszközöket a következők szerint - elkülönítve - kell beállítani:

- a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 4. §-ának (3) bekezdésében meghatározott vagyoni eszközök;
- a számviteli beszámoló mérlegében kimutatott kötelezettségek (ideértve a lekötött tartalékként kimutatott kötelezettségeket is) rendezésére szolgáló eszközök;
- a tulajdonosok részére kiadandó eszközök.

6.1.4. A vagyon kiadása

A számviteli beszámoló, valamint a vagyonfelosztási javaslat elfogadásakor a végelszámolás alatt álló gazdálkodó legfőbb szerve dönt a felosztott vagyon kiadásáról. A végelszámoló a vagyon kiadását akkor kezheti meg, ha a gazdálkodó törlésére vonatkozó végzést a Cégbíróóság meghozta.

A végelszámoló a vagyoni eszközök kiadása, a számviteli beszámoló mérlegében szereplő kötelezettségek rendezése előtt köteles a könyvviteli nyilvántartásokat megnyitni, a vagyoni eszközök kiadását, a kötelezettségek rendezését a számviteli törvény előírásai szerint bizonylatolni, a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni.

A végelszámolás e rendelet alkalmazásában akkor tekinthető befejezettnek, ha a vagyoni eszközök kiadása, a kötelezettségek rendezése megtörtént, ha a könyvviteli nyilvántartások értékadatokat nem tartalmaznak.

6.2. A csődeljárás számviteli feladatai

A csődeljárásnak nincsenek speciális számviteli feladatai, azon kívül, hogy a kérelem benyújtásakor 3 hónapnál nem régebbi beszámolót/közbenső beszámolót kell készíteni és azt könyvvizsgálói záradékkal kell ellátni.

A könyveket a folyamatos működés elve alapján kell vezetni, az adóbevallások benyújtása az általános szabályok szerint történik, az üzleti évről szóló beszámolók elkészítése és közzététele is az általános szabályok szerint alakul.

A könyvelési tételek között szerepel a vagyonfelügyelő díjának és igazolt költségeinek (mértéke a mérlegben meghatározott eszközök könyv szerinti értékének 1%-a) elszámolása és egyezség esetén a kapcsolódó könyvelési tételek (elengedett követelés, átvállalt tartozás, hitelezői követelés fejében történő tulajdonrész szerzés) számviteli rögzítése a nyilvántartásokban.

Amennyiben nem jön létre egyezség és a fizetéseképtelenség megállapításra kerül a felszámolási eljárásra vonatkozó számviteli előírások lesznek az irányadók.

6.3. A felszámolási eljárás számviteli feladatai

A 225/2000. (XII.19.) Korm. rendelet szabályozza a felszámolás kezdő időpontjától a felszámolás a felszámolás Cstv. 52. § (1) bekezdés szerinti befejezésének időpontjáig alkalmazandó számviteli feladatokat, azzal, hogy a felszámolás időszaka alatt a gazdálkodó szervezetre a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: számviteli törvény) előírásait a hatályos Cstv.-ben és e rendeletben előírtak figyelembevételével kell alkalmazni. A számviteli törvénynek a Cstv.-vel és e rendelettel nem érintett előírásai a felszámolás időszaka alatt is érvényesek.

A felszámolás időszaka alatt a gazdálkodó szervezet által vezetett számviteli nyilvántartásoknak alkalmasnak kell lenni a közbenső mérleg, a felszámolási zárómérleg, a vagyonfelosztási javaslat, a bevételek és költségek alakulását tartalmazó kimutatás, a

felszámolás időszaka alatt készülő adóbevallások, a záró adóbevallás, a saját tőke különbözete meghatározásának [a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 16. §-ának (6) bekezdése], továbbá a zárójelentés bizonylati alátámasztására.

6.3.1. Számviteli feladatok a felszámolás megindításakor

A tevékenységet lezáró beszámoló mérlege tételeinek alátámasztására szolgáló záróleltár a gazdálkodó szervezetnek Cstv. szerint meghatározott időpontban – a mérleg fordulónapján – meglévő befektetett eszközeit és forgóeszközeit, valamint azok forrásait tartalmazza mennyiségben és a számviteli törvényben előírtak szerint meghatározott értéken. A záróleltár és a tevékenységet lezáró beszámoló mérlege értékhelyesbítést és értékelési tartalékot, valamint időbeli elhatárolást – a halasztott bevételnek a számviteli törvény 45. §-a alapján elhatárolt és még meg nem szüntetett elhatárolás összege kivételével – nem tartalmazhat. A tevékenységet lezáró beszámoló akkor része a kiegészítő melléklet, ha az a számviteli törvény értelmében is része a beszámolónak. A tevékenységet lezáró beszámolóval egyidejűleg üzleti jelentést nem kell készíteni.

A gazdálkodó szervezet – kötelező könyvvizsgálat esetén a könyvvizsgálói záradékot vagy a záradék megadásának elutasítását is tartalmazó független könyvvizsgálói jelentéssel együtt – a tevékenységet lezáró beszámolóra vonatkozó, a számviteli törvény meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének a tevékenységet lezáró beszámoló mérlegének fordulónapot követő 30 napon belül köteles eleget tenni. A zárómérleg a gazdálkodó szervezetnek a fenti mérlegfordulónapon meglévő vagyoni eszközeinek és ezen eszközök forrásainak értékét a tevékenységet lezáró beszámoló mérlegében kimutatott adózott eredménynek az eredménytartalékba történő átvezetése után mutatja.

A zárómérleg elkészítésével egy időben az alkalmazott könyvviteli számlákat, nyilvántartásokat a tevékenységet lezáró beszámoló mérlegfordulónapjával le kell zárni.

6.3.2. A felszámolási eljárás számviteli feladatai

A gazdálkodó szervezet a felszámolás időszaka alatt is köteles megfelelni a számviteli törvényben meghatározott könyvvezetési kötelezettségnek, azzal, hogy a végelszámolás kezdő időpontja előtti időszaknak megfelelően köteles az egyszeres, illetve a kettős könyvvitel rendszerében vezetni könyvviteli nyilvántartásait a kormányrendeletben foglalt eltérésekkel.

A felszámoló dönthet úgy, hogy a gazdálkodó szervezet a felszámolás kezdő időpontjával, a nyitó felszámolási mérleg alapján az **egyszeres könyvvitelről** áttér a kettős könyvvitelre azzal, hogy a kettős könyvvitelről az egyszeres könyvvitelre semmilyen esetben sem lehet visszatérni.

A felszámoló jogosult a számviteli törvény alapján készített számlarendet írásban módosítani.

Amennyiben a gazdálkodó szervezet a felszámolás kezdő időpontjában és azt követően nem folytat vállalkozási tevékenységet, a felszámoló dönthet arról, hogy az eredményt érintő tételeket a gazdálkodó szervezet az eredményszámlák helyett a saját tőkén belül kijelölt **Felszámolás eredményelszámolása** számlán számolja el.

Amennyiben a gazdálkodó szervezet a felszámolás kezdő időpontjában és azt követően – a gazdasági tevékenység ésszerű befejezése érdekében – vállalkozási tevékenységet folytat, illetve várható a felszámolási eljárás egyezséggel történő befejezése, akkor a számviteli törvény egységes számlakeretre vonatkozó rendelkezését alkalmazni kell.

A felszámolás időszaka a felszámolási zárómérleg készítése szempontjából **egy üzleti évnek** minősül, függetlenül annak időtartamától.

A vagyoni eszközök és a források változását jelentő gazdasági eseményeket a nyitó felszámolási mérleg alapján megnyitott könyvekben, a valóságnak megfelelően, folyamatosan, áttekinthetően kell – a bizonylati elv és bizonylati fegyelem követelményeinek megfelelően – bizonylatolni, elszámolni és nyilvántartani.

Az egyezségi tárgyalásra készítendő fizetőképesség helyreállítására alkalmas programot és egyezségi javaslatot a felszámolás időszaka alatt vezetett könyvviteli nyilvántartások adataival kell megalapozni.

A felszámoló a felszámolást megelőző időszak szerinti zárómérleg alapján a felszámolás kezdő időpontjával nyitó felszámolási mérleget készít, amelyben az eszköz oldalon a felszámolásba be nem vonható vagyoni eszközök értékét (ideértve a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezet tulajdonát nem képező, de a könyveiben értékkel kimutatott eszközök értékét is) és a forrás oldalon azok ezzel egyező összegű forrását – mint kötelezettséget – elkülönítetten kell (amennyiben a felszámolásba be nem vonható vagyoni eszközök forrása a zárómérlegben nem kötelezettségként szerepel, akkor a saját tőke csökkentésével kell azt kötelezettségként) kimutatni.

A nyitó felszámolási mérleg elkészítése után a könyvviteli nyilvántartásokban rendezni kell a **kötelezettségek és a követelések** állományát:

- a nyitó felszámolási mérlegben nem szereplő, a felszámolónak bejelentett, a felszámoló által elfogadott és nyilvántartásba vett kötelezettségeket (hitelezői követeléseket) felszámolási eredményt csökkentő tételként kell állományba venni,

- a nyilvántartásba vételi díjat a hitelezőkkel szembeni kötelezettségként és felszámolási eredményt csökkentő tételként kell állományba venni,

- a nyitó felszámolási mérlegben lévő, a felszámoló által elfogadott, de nyilvántartásba nem vett kötelezettséget, továbbá a 180 napon belül be nem jelentett, és így jogvesztetté vált kötelezettséget felszámolási eredményt növelő tételként ki kell vezetni,

- a tartásdíj, az életjáradék, a kártérítési járadék, a bányászati keresetkiegészítés, a mezőgazdasági szövetkezet tagja részére járó pénzbeli juttatást, valamint a környezetvédelmi kárelhárítás költségei, a környezetvédelmi bírság nyitó felszámolási mérlegben nem szereplő összegét felszámolási eredményt csökkentő tételként állományba kell venni,

- a nyitó felszámolási mérlegben lévő kötelezettség, valamint a bejelentett és elfogadott kötelezettség (hitelezői követelés) közötti különbséget felszámolási eredményt érintő tételként állományba kell venni, illetve törölni kell az állományból,

- a nyitó felszámolási mérlegben nem szereplő, elismert, jogszerű, várhatóan behajtható követeléseket felszámolási eredményt növelő tételként kell állományba venni, továbbá a benne szereplő, de behajthatatlannak minősülő követeléseket felszámolási eredményt csökkentő tételként ki kell vezetni,

- a nyitó felszámolási mérlegben lévő immateriális javakat, tárgyi eszközöket, követeléseket, befektetéseket, értékpapírokat, készleteket minősíteni kell, és azok könyv szerinti értékét terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés elszámolásával, illetve az elszámolt terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés visszaírásával, indokolt esetben felértékeléssel a várhatóan megtérülő összegre kell a felszámolási eredménnyel szemben módosítani,

- a nyitó felszámolási mérlegben lévő követelések egyeztetése során megállapított és elfogadott eltéréseket felszámolási eredményt érintő tételként kell elszámolni.

A felszámolás kezdő időpontját követően a könyvviteli nyilvántartásokban **felszámolási eredményt** érintő tételként rendezni kell:

- a meglévő, a nyitó felszámolási mérlegben értékkel nem szerepeltethető, de a hitelezőkkel szembeni kötelezettségek teljesítésére felhasználható vagyoni eszközöket, azok

piaci értékén (köztük a használatban lévő 200 ezer forint alatti – a használatbavételkor értékcsökkenési leírásként egy összegben elszámolt – tárgyi eszközöket, vagyoni értékű jogokat, szellemi termékeket, a nullára leírt eszközöket) felszámolási eredményt növelő tételként állományba kell venni,

-a nyitó felszámolási mérlegben lévő céltartalék állományát felszámolási eredményt növelő tételként ki kell vezetni,

- a vagyoni eszközök terven felüli értékcsökkenéséből, értékvesztéséből (selejtezéséből, leértékeléséből) származó különbözetet a felszámolási eredmény terhére el kell számolni.

A Cstv. 36. §-a alapján beszámított összeggel a hitelező tartozását és követelését csökkenteni kell.

Egyezség esetén – az egyezségi megállapodás alapján – a felszámolási eredmény javára el kell számolni az elengedett kötelezettségeket, ideértve a fejlesztési célra kapott visszatérítendő támogatásoknak a támogató által elengedett összegét is.

A felszámoló a behajtott követeléseket a pénzeszközök növekedéseként és a követelés csökkenéseként számolja el, a kft.-be, az rt.-be, a szövetkezetbe befektetett, nem pénzbeli hozzájárulásként átadott vagyoni eszközök létesítő okiratban meghatározott értékét befektetésként veszi állományba felszámolási eredményt növelő tételként, a könyv szerinti értékét felszámolási eredményt csökkentő tételként kivezeti, az értékesített vagyoni eszközök (befektetett eszközök, forgóeszközök) kivezetett könyv szerinti értékét felszámolási eredményt csökkentő tételként, az értékesítés bevételét felszámolási eredményt növelő tételként számolja el.

A felszámoló a felszámolás időszaka alatt köteles gondoskodni a gazdálkodó szervezet vagyoni eszközeinek megóvásáról, megőrzéséről, a felszámolás kezdő időpontjáig folytatott tevékenység befejezéséről. Ezen tevékenység gazdasági eseményeit a számviteli törvényben foglaltaknak megfelelően kell elszámolni. Ilyen költségek, ráfordítások, illetve bevételek lehetnek – többek között – a termelt termékek értékesítésének bevételei, illetve költségei, ráfordításai, a végzett szolgáltatások számlázott ellenértéke, illetve költségei, ráfordításai, a más vagyoni eszközök értékesítésének bevétele, illetve nyilvántartás szerinti értéke, valamint az értékesítés költségei (pályázat, hirdetés, vagyonértékelés stb.), a tevékenység befejezése során felmerült költségek, ráfordítások, köztük a bérköltség, a személyi jellegű egyéb kifizetések, beleértve a végkielégítést, a bérjárulékok, a költségvetéssel, az elkülönített állami pénzalapokkal, a helyi önkormányzatokkal elszámolt adók, illetékek, hozzájárulások, az egyéb

ráfordítások, a felszámolási eljárással kapcsolatos bírósági, illetve peres eljárások során felmerült költségek stb.

Kötelezettségként kell állományba venni az állami garancia miatti állami követelést valamint a Gazdaság-újraindítási Foglalkoztatási Alap bér garancia alaprészből kapott támogatást, amelyet a visszafizetésekor meg kell szüntetni.

6.3.3. Közbenső felszámolási mérleg

Közbenső felszámolási mérleget lehet készíteni, ha megfelelő mennyiségű pénzeszköz folyt be és áll rendelkezésre a hitelezői követelések kielégítésére, részbeni teljesítésére. A felszámolás kezdetétől évente kötelező közbenső felszámolási mérleget készíteni, kivéve az egyszerűsített felszámolás esetét. A közbenső felszámolási mérleg célja, hogy megbízható, hiteles helyzetfelmérés alapján történjen a hitelezők és a bíróság tájékoztatása a pénzügyi helyzetről.

A rendelkezésre álló pénzeszközből a várható költségekre – benne a környezeti károk elhárításának költségeire – és a vitás hitelezői igények fedezetére a pénzeszközökön belül tartalékot kell elkülöníteni, amelyről külön nyilvántartást kell vezetni.

A közbenső felszámolási mérleg a felszámoló által meghatározott mérlegfordulónapra vonatkozóan tartalmazza a vagyoni eszközök, a kötelezettségek és a saját tőke állományát könyv szerinti értéken, a bevételek (árbevétel és egyéb bevételek) és költségek (ráfordítások) alakulásáról készített kimutatást és a szöveges jelentést.

A közbenső felszámolási mérleg tartalmában és felépítésében egyező a felszámolási zárómérleggel. A közbenső felszámolási mérlegben ezen kívül, elkülönítetten kell kimutatni a pénzeszközök között a tartalék összegét, továbbá – külön oszlopban – közölni kell a nyitó felszámolási mérleg adatait.

A közbenső felszámolási mérleghez kapcsolódó szöveges jelentésben be kell mutatni a nyitó felszámolási mérleg adatait módosító korrekciókat, és részletes tájékoztatást kell nyújtani a nyitó felszámolási mérleg és a közbenső felszámolási mérleg adatai közötti eltérések, változások minősítéséről, indokairól.

A hitelezők követelésének pénzügyi teljesítése a bíróság által jóváhagyott részleges vagyonfelosztási javaslat alapján történik.

6.3.4. Közbenső felszámolási mérleg

A felszámolási zárómérleg a gazdálkodó szervezet vagyoni eszközeit (a vagyontárgyakat piaci értéken) és az eszközök forrásait könyv szerinti értéken, mérlegszerű felépítésben, egyező végösszeggel a felszámolás befejezésének időpontjában, a felszámoló által meghatározott mérlegfordulónappal tartalmazza.

A felszámolási zárómérleg elkészítését megelőzően a meglévő vagyoni eszközök – közte a visszavásárolt saját részvények, saját üzletrészek, vagyonjegyek – könyv szerinti értéke és a zárómérleg fordulónapjára vonatkozó piaci értéke közötti különbséget felszámolási eredményt érintő tételként el kell számolni. Amennyiben nem közvetlenül könyvelnek a Felszámolás eredményelszámolása számlára, akkor az alkalmazott eredményszámlák egyenlegét a Felszámolás eredményelszámolása számlára kell átvezetni, és ezt követően a számlán kimutatott eredménnyel az eredménytartalékot kell módosítani.

A felszámolási zárómérleg a **vagyoni eszközöket**, felszámolásba be nem vonható vagyoni eszközöket könyv szerinti értéken, a pénzeszközöket (pénzkészlet, elektronikus pénzeszközök, bankban lévő pénzeszközök, csekkek) könyv szerinti értéken (devizában fennálló pénzeszközök esetében a felszámolási zárómérleg fordulónapja szerinti árfolyamon átszámítva), a további vagyoni eszközöket piaci értéken (immateriális javak, tárgyi eszközök, befektetett pénzügyi eszközök, készletek, értékpapírok), a be nem hajtott követeléseket a várhatóan megtérülő összegben

tartalmazza.

A felszámolási zárómérleg a **forrásokat**, a felszámolásba be nem vonható vagyont – mint kötelezettséget – a vagyoni eszközök között ilyen címen kimutatott összeggel egyezően, az ezekhez nem tartozó kötelezettségeket könyv szerinti értéken (a nyilvántartásba vett és még fennálló, ki nem egyenlített kötelezettségek – közte a környezetvédelmi kárelhárításból származó kötelezettségek és a felszámolónak ki nem fizetett díjak – összege), a felosztható (a tulajdonosokat megillető) vagyont – amely a felszámolási zárómérleg szerinti vagyoni eszközök, valamint a kötelezettségek és a felszámolásba be nem vonható vagyont együttes összegének különbsége, amely negatív előjelű is lehet, tartalmazza.

Amennyiben az így kiszámított vagyont negatív előjelű, az a fedezetlen kötelezettség összegét mutatja, és azt jelenti, hogy a vagyoni eszközök – a felszámolásba be nem vonható vagyont meghaladó – értéke ilyen összegben nem fedezi a hitelezőkkel szemben fennálló kötelezettségeket.

A vagyon pozitív összege azt mutatja, hogy a kötelezettségek kiegyenlítése után mennyi vagyoni eszköz illeti meg a tulajdonosokat a befektetéseik ellenében.

A felszámolási zárómérleghez kapcsolódó szöveges jelentésben részletes tájékoztatást kell adni a nyitó felszámolási mérleg és a felszámolási zárómérleg adatai közötti eltérésekről, változásokról, és minősíteni kell azokat.

A felszámolási zárómérlegben kimutatott követelések tekintetében a hitelezővel szembeni kötelezettség erejéig engedményezésnek van helye. Az átruházott követelés összegében az adós gazdálkodó szervezet kötelezettsége kiegyenlítetté válik.

A felszámoló a gazdálkodó szervezet számviteli bizonylatainak elhelyezéséről úgy köteles gondoskodni, hogy az megfeleljen a számviteli törvény által előírt bizonylatmegőrzési követelményeknek.

6.3.5. Kimutatás a bevételek és költségek alakulásáról

A bevételek és költségek (ráfordítások) alakulásáról készített, kimutatásnak a könyvviteli nyilvántartásokkal egyezően kell tartalmaznia:

- a tevékenység folytatásával kapcsolatos árbevételeket, bevételeket és költségeket (ráfordításokat),
- az értékesített vagyontárgyak árbevételét, bevételét, valamint e vagyontárgyak nyilvántartás szerinti értékét,
- a felszámolás időszaka alatt behajtott követelések összegét,
- a már kiegyenlített felszámolási költségeket.

6.3.6. A vagyonfelosztási javaslat

A vagyonfelosztási javaslat tartalmazza a felszámolási zárómérlegben kimutatott eszközök értékét az alábbi csoportosításban:

- felszámolásba be nem vonható vagyoni eszközök,
- olyan vagyoni eszközök, amelyeket a fennálló egyéb kötelezettségek, tartozások kielégítésére kijelöltek,
- egyéb vagyoni eszközök.

A felszámolásba be nem vonható vagyoni eszközöket az állami, illetve önkormányzati tulajdonosi joggyakorló szervezetnek kell átadni.

A vagyonfelosztási javaslat a Cstv. 57. §-ában foglalt kielégítési sorrendnek megfelelő felépítésben és sorrendben tartalmazza a kötelezettségek (tartozások) összegét, és ezzel szembe állítva a hitelezőkkel szembeni kötelezettségek (tartozások) teljesítésére kijelölt eszközök értékét. Amennyiben a vagyoni eszközök értéke kevesebb, mint a kötelezettségek (a tartozások) értéke, a sorrendben hátrább lévő hitelezők igénye a gazdálkodó szervezet vagyoni eszközeiből nem kerül kielégítésre.

A vagyonfelosztási javaslatban egyéb vagyoni eszközként a hitelezőkkel szembeni kötelezettségek (tartozások) kielégítése után megmaradt eszközök értéke szerepel. Ezen eszközöket a gazdálkodó szervezet tulajdonosai között kell felosztani.

Az egyszeres könyvvitelt vezető felszámolás alatt álló személyekre vonatkozó előírásokat a kormányrendelet tartalmazza, de most ennek ismertetésére nem térek ki.

6.3.7. Felszámolási eljárás befejezése az adós megszűnése nélkül

Amennyiben a gazdálkodó szervezet és hitelezői a felszámolás időszaka alatt egyezséget kötöttek, a bíróság az egyezséget jóváhagyó végzésben dönt a felszámolási eljárás befejezéséről.

A felszámoló egyezségkötés esetén a felszámolás befejezésének időpontjára vonatkozó felszámolási zárómérleget, valamint a bevételek és költségek (ráfordítások) alakulását tartalmazó kimutatást, a záró adóbevallást és a zárójelentést, amelyeket megküld az állami és önkormányzati adóhatóságnak. Vagyonfelosztási javaslatot nem kell készíteni.

A gazdálkodó szervezet a felszámolás időszaka alatt vezetett könyveit – a felszámolás befejezésének időpontjára, mint mérlegfordulónapra vonatkozóan – lezárja. A felszámoló a felszámolási zárómérleget köteles letétbe helyezni és közzétenni az egyezségkötést követő 30 napon belül.

A gazdálkodó szervezet a felszámolási zárómérleg alapján a felszámolás befejezését követő nappal nyitó mérleget készít, amelyben az eszközöket bekezdése szerinti vagyoni eszközök, a kötelezettségeket a felszámolásba be nem vonható vagyonból a felszámolás megkezdése előtt is kötelezettségként kimutatott tételek, továbbá az egyéb kötelezettségek együttes, a saját tőkét a felszámolásba be nem vonható vagyonból a felszámolás megkezdésekor a saját tőkéből a kötelezettségek közé átvezetett – a nyitó mérleg alapján a saját tőke megfelelő elemébe visszavezetendő – tételek, továbbá a felosztható vagyon együttes (összevont) összegében kell meghatározni.

A saját tőke felel meg a Tao. tv. 16. §-ának (6) bekezdésében meghatározott vagyonszerinti saját tőkének.

7. FORRÁSOK, IRODALOMJEGYZÉK

- a 2000. évi C. törvény a számvitelről a könyvvezetés, beszámoló készítés általános szabályairól
- az 1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról, felszámolási eljárásról (Csődtörvény)
- a 225/2000. (XII. 19.) Kormányrendelet a felszámolás időszaka alatti számviteli feladatairól
- a 72/2006. (IV.3.) Kormányrendelet (Kormányrendelet) a végelszámolás időszaka alatti számviteli feladatairól
- a 2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
- a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- Csomós Tamás: Speciális számviteli esetek és azok elszámolása II. – Kiadó: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet, 2008.
- Correct Pénzügyi és Könyvszakértő Kft. – A felszámolásról, power point bemutató – 2018.